

Gos Nge Oł Koi Er Pałim Ei Jon Kin Andan Tum

1 ¹Mon ei ek ninim mił koi er pim ei, Jiisas Kraias andan tum ei, Gos Kraias kin ngurum. Ngurum ełe nge, eim andan topu kin, Gos eim kongun wumb kin, nipe epi endi, mandi tonu omba ei nge, eim nipi ngurum. Ngopu kin Kraias eim oł yi erpi, andan topu kin, eim nge kongun wu Jon kin, eim nge enjel kindang om. ²Nga Jon eim kenim ei mił, ni tor kindim ei, eim ek ni tor kindpi kin, Gos nge ek ka ei, peni ełe nipi tor kindpi kin, Gos nge noman to piipi kin, Gos nge ek keimi Jiisas Kraias eim kin andan tum ei, kenim mił nim. ³Wumb nii endi mon ei germba wumb ei, eim ka piimba. Nga wumb nii endi, eim ek ei kom se piimba wumb ei, eim ka piimba. Piipi kin, eim nipe epi endi mon ei, mon poł pendnjing ei piipi kin, ekii simba wumb ei, ka piimba. Nimbił erang mandi ermba kunum ei, oł pei keimi ei tonu omba.

Jon Ek Ka Nipi Men Tołmun Ngii Angił Orung Nga Tał Nge Wumb Ngołum

⁴Pe na Jon mon ei, angił orung nga tał połup kin, Eisiya konu owundu men tołmun wumb ngii ełe kindir. Kindamb kin Gos nge noman ka nin, eim noman emin ei nin, enim kin mułang kin; Gos ei Gos eim pe mołum; nga Gos kumb ok mendpił mołum; nga Gos eim ekii se omba ku. Nga Gui Ka ei angił orung nga tał, Gos eim konu peł kumb ełe, mołmun ei, noman emin nin; noman ka enim ngungii ku. ⁵Nga Jiisas Kraias keimi dinga kindpi kin, ni tor kindnim. Kindpi kin, eim kumb se mengk kangi ei, eim kołpu kin, nga angpi tonu opu kin, nga konj purum. Pupu kin wumb ei, eim ya mani mei ełe king ei, eim tep enim ku.

Erpi kin, eim sinim kin noman ngopu kin, nga eim kołpu kin, nga eim miyem sinim oł kis enjpin ei, kil ngopu si kindang kin, sinim wumb oł kis pinałim mił wii mołmun. ⁶Nga Jiisas eim sinim yi erang kin, sinim tep ełmin wumb mił mołmun. Molk kin nga sin kułmał kałiłmin wumb mił mołpun kin Gos kongun er mułamin kin, eim nge Arim Gos kin kongun wumb mił mołmun. Pe nga Jiisas Kraias eim kin, tiłang owundu kin noman dinga ei, kunum kunum mułmba; ei keimi!

⁷Enim kenei! Jiisas eim konu kupu kin ouni onum. Onum ei, wumb pei eim keningii. Kanik kin, nga eim tunjung wumb ei, keningii ku. Ya mani mei eŕe wumb pei, eim kanik kin, en enim noman embin tok, kaimb sik kin, kei dinga ningii. Yi miŕ, ei keimi, yi ermba.

⁸Gos Owundu yi ninim, “Na nam kumb se mendpiŕ nin, nga ekii se mendpiŕ ouni.” Gos Owundu yi nipi, pe moŕum; nga eim kumb ok moŕuŕum ku, nga ekii se kunum endi eim omba ku. Gos mendpiŕ, eim noman dinga mendpiŕ paŕim.

Jon Gos Kindim Wu Kingam Ei Kenim

⁹Na nam Jon enim nge enginjing moŕ. Nga sinim Jiisas kin dambiltpin se ende pupun moŕmun. Moŕpun kin, na enim kin oŕ embin tui nin, ngenj kumbii ei sipin kin, nga Gos sinim wumb tep er moŕum konu eŕe, na enim kin tuk eŕe moŕ. Pe nga sinim pei oŕ embin tui ei dinga ko wupun kin, Pasmos ni konu pokum eŕe, kindangin moŕ. Nimbiŕ erang na Gos ek ka ni tor kindinj konu eŕe, ni ek keimi ei, Jiisas andan topu na ngum. Ngang kin, ek ei, na ni tor kindinj konu eŕe nge, na to tor kindinjing. ¹⁰Pe sinim nge Owundu nge kunum ei, Gos nge Gui Ka ei, na kin dinga tonu om. Wang kin, na nge buŕ morung eŕe piinj ni, ek dinga endi tengim ei yi miŕ, beli owundu endi turum. ¹¹Ek ei yi ninim, “Nim ninim epi nipe endi ken miŕ ei, mon poŕ mani kindnjii. Kindkin kin, nga men toŕmun wumb ngii angii orung nga taŕ eŕe, mon ei, kindnjii. Kindnjii konu ei, Epeses kin, Simerna kin, Perkama kin, Taiyasaira kin, Saris kin, Pilarelpia kin, nga Leiyorisiya kin, konu ombu eŕe kindnjii.

¹²Pe nga, na kan orung kindip kin, wumb nii endi, na ek ei nirim miŕ ei, kenmbii end. Erip orung kindip kin, na kenj ni, dup alam kaŕiŕmin epi gol angii orung nga taŕ tuk eŕe, mundangin muŕang kin na kenj. ¹³Pe dup alam tuk mii memb eŕe Gos mani kindim wu kingam miŕ, wu endi engim. Engim wu ei, konduk endi kindang kin, mer simb eŕe tor pum. Pang kin, nga ond kinemb owundu miŕ, gol epi ei, eim pepii eŕe kan sim. ¹⁴Nga eim peng enjin ei, kuru erpi kin, kung siipsiip enjin kuru miŕ min, konu kupu kuru yi miŕ pim. Peng kin, nga eim ningii ei, dup anmbii miŕ gur nim. ¹⁵Nga eim simb eŕe tiŕang owundu erim. Erpi kin, yi miŕ gol epi dup owundu kiŕangin kin, tiŕang enim yi miŕ erim. Erang kin, nga na piinj ni, eim nim ek ei, noŕ kuŕup dinga tonum ei, yi miŕ ek tengim. ¹⁶Pe nga eim kor kanjip angii orung nga taŕ eim angii tunding orung eŕe embiiŕim. Embiiŕi kin, nga eim tui jik miŕ, tukum orung orung anmbii taŕ ouni tukum moŕum ei miŕ eim gupu eŕe tor om. Eim kumb ningii eŕe, konu tinga eni, topu tiŕang owundu enim, oŕ ei miŕ erim. ¹⁷Pe kunum ei, na eim kanip kin, na nam mani mei eŕe, mani pup kin, wumb kolk paŕmin oŕ ei nge miŕ na erip pinj. Ba eim angii tunding orung eŕe na ambiiŕi kin, ek yi nim, “Nim mund mong tunenjii mon! Na nam kumb se mendpiŕ moŕup

kin nga ekii se mendpił ełe mołup end ku,” pa yi nim. ¹⁸“Pe na nam konj moł! Ok na kuls; ba nga nim na ken ei, nam kunum kunum konj mołul. Na ya mei ełe wumb koltmun oł ei nin, dup konu kis ei nin, na noman dinga ełe nge, kii wał mił dinga ei, na ambił se moł. ¹⁹Pe nim kan epi ei, nga mon endi pulnjii! Polkun kin, ei pe kan epi ei nin, nga epi endi ekii se tonu omba epi ei, nin pei pulnjii ku. ²⁰Yi mił, epi pułe koi erpi pałim epi ei, tor omba ei nge, kor kanjip angil orung nga tał, nim na angil tundung mołum ei nin, nga gol dup alam kalk angindilmin epi ei, angil orung nga tał ei nim kan. Kan ei pułe yi mił: kor kanjip angil orung nga tał ei, men tołmun ngii ełe nge, angil orung nga tał enjel; nga gol mił dup alam kałilmin epi ei, men tołmun ngii angil orung nga tał mił, mołmun ku.

Gos Ek Ka Epeses Konu Ełe Kindim

2 ¹Wu endi Jon kin nim, “Nim Jon mon polkun kin, Epeses men tołmun wumb nge enjel ełe, mon ei kindnjii. “Wu endi kor kanjip angil orung nga tał angil tundung ambiłpi sipi kin, nga eim dup alam gol kałilmin epi angil orung nga tał ełe, tuk mii memb andilim ei, na ek yi nip nognd. ²Na piind ei, enim nipe oł endi enjing. Nga enim kongun dinga erik kin, nga oł embin tui ko wuk kin, nga kunum olt kui er mulnjung ei, na piind. Nga na piind ei, enim wu endi oł kis erim wu ei, noman ngunerngii mon! Nga na piind ei, enim wu nii endi, eim na Gos kongun kindim wu, ni piinmin. Nga enim wumb ei ek piik kin, mok tok poru ninmin. Nga enim wumb oł ei enmin pułe ei, piik enmin. Nga enim wumb ei, ek kend tok ełmin wumb, ni piingii. ³Yi ku, na piind ei, wumb oł kis ełmin wumb enim kaninmin ei, enim na embe ambił gii nik mołmun. Nga wumb ombu, enim kin ngenj kumbii ngonmun; ba enim dinga angk kin, oł embin tui ei ko wunmun. Nga enim kongun dinga ei, ten kulk enanmin mon; ba enim kunum olt kui erik mulk ei, na piind. ⁴Ba na ek endeim endi, enim kin nimbii end. Enim kumb se, na kin pii gii ninjing kunum ei, na kin noman mendpił ngunjung; ba pe yi mił nga, enim noman ngunanmin mon. ⁵Enim piinmin, ok enim oł kun ka enjing; ba pe enim oł kun ka ei si kindik kin, bok tonmun. Yi mił, enim nga ok oł enjing oł ei, pii kun erngii! Pe enim noman ak tok kin, oł kis buł ngok kin, ok enjing mił yi erngii! Mon pim kin, enim noman ak tunenjing kin, kaplı na enim kin op kin, enim dup alam ei, na si tor simbii. ⁶Ba enim oł ka endi ei, piram pałim. Enim Nikolaisan wumb ełmin oł kis ei, enim ka piinanmin mon. Na yi ku, na en enim enmin oł ei, ka piinand ku.

⁷“Kaplı enim kom pim kin, kaplı enim Gos Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb ngii pei ngonum ek ei, kaplı piingii.

“Nga wumb nii endi, Gos kin pii gii dinga nimba wu ei, kaplı na Gos eim nge ond mong noman konj kunum kunum mołulum, eim nge pani aka pin pałim ei, ngumbii,” pa nirim.

Mon Poł Endi Simerna Konu Men Tołmun Kindim

⁸ Wu ei Jon kin nirim, “Nim mon ei polkun kin Simerna konu owundu ełe men tołmun wumb nge enjel ei ngunjii. Ngunjii ek ei, yi mił: “Wu nii endi, eim mołpu kumb ełe kindpi kin nga mołpu, ekii kindpi, kołpu kin, nga angpi tonu opu kin, konj mołpu ełim wu ei, na ek nip ngond,” yi nirim. ⁹ “Na enim ngenj kumbii nin, embin tonu onum ei, na piind. Na piind ei, enim wumb kurpu mołmun; ba enim piram epi pei sałim. Na piind ei, wumb kopur enim kin ek buł morung oł niłmin ei, na piind. Wumb ei yi ninmin, ‘Sin Jura wumb mołmun,’ pa ninmin. Ba wumb ei, ek kend tok ninmin; en enim Gos kin ekii sinałmin Jura wumb; ba en enim, Seisen kin ekii siłmin wumb mołmun. ¹⁰ Pe enim ngenj kumbii singii ei nge, mund mong kulerngii mon! Enim piingii! Seisen enim wumb kopur olkup topu kin, mer kan ngii mił ełe kindpi kin, erngii mił ei, kenmbii ni piipi erim. Nga enim kunum engki pei ełe, enim ngenj kumbii ko wuk noman embin to piingii. Ba enim pii gii ei, dinga ambił gii ni, molk puk kułngii. Kułangin kin, na enim noman konj kunum kunum mołtułum epi ei nge, ngumbii.

¹¹ “Enim kom pim kin, enim nipe epi endi, Gos Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb pei ngonum ei piingii.

“Piik kin, wumb nii endi, kopur en enim pii gii dinga nim kin, kapıi wu ei, eim dup konu kis ełe, pungii kunum ei, eim dup konu ełe punermba mon!”

Mon Poł Endi Perkama Konu Ełe Wumb Kindim

¹² “Jon nim ek ka endi, Perkama konu ełe men tołmun wumb nge enjel kin mon endi polkun kin kindnjii. Kindnjii ek ei yi mił:

“Wumb nii endi, eim ek ei, tui jik mił tukum orung orung anmbił ełe tał ouni mołum ei mił, na ek ei ngond. ¹³ Na enim pałmin konu ełe, na piind ei wumb kis mołmun konu ei Seisen eim tep er mołum konu ełe mołum. Ba enim na nge embe kin, keimi ambił gii nik mołmun. Nga enim na kin pii gii ei, dinga pałim ku. Nga na nge pii gii niłim wu Andipas ei, eim na nge ek ka keimi ni tor kindiłim wu ei, enim kin mołum. Nga konu ei, Seisen mołtułum konu ełe, to kundnjung. To konduk kunum ełe, enim pii gii dinga pim ei, koi enenjing mon. ¹⁴ Ba ya ełe, na ek aninga kopur, enim kin nimbii end. Nga enim Perkama wumb kopur, Beilam ek ei piik kin ekii siłmin. Sik kin, Beilam wu ei, eim oł endi wu Beilek ek nipi ngang kin, Esrel wumb kin er kindang kin, ek kend topu ngang kin, gos kend kin, kuni ngunjung kuni ei, Esrel wumb nok kin, oł kis ei, en enim kin pim ku. Nga amb eipi ngunduk oł yi erangin kin, oł kis ei, en enim kin pałiłim ku. ¹⁵ Nga yi mił ku, enim wumb kopur tuk mołmun konu ełe, Nikolaisans ek ninjing oł kis ełe, ekii siłmin. ¹⁶ Yi mił,

enim oł kis buł ngok kin, noman tuk ełe ak tungii! Mon pim kin, nga mandi kunum endi, na enim kin op kin, enim ek dinga wii, tui jik mił, gupu ełe tor onum wumb ei kin, opu orung enmin wumb ei kin, opu ermbii.

17“Pe enim kom pim kin, kapli enim Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb pei ngonum ek ei, enim piingii!

“Wumb kopur en enim pii gii dinga pim kin, kapli wumb en enim ‘mana’ kuni ka wii mił epi ei, epin konu ełe koi er pałim ei, Jiisas eim epi ka wii mił ei, ngumbii. Nga na en enim kom ku ei, ka wii kuru endi, embe konj endi połup kin, ngumbii. Ngamb kin, wumb eipi endi piinerngii; ba simba wumb ei, eim mendpił piimba.”

Mon Poł Endi Taiyasaira Konu Ełe Kindim

18“Nga nim Taiyasaira konu ełe, men tołmun wumb nge enjel kin mon endi polkun kindnjii.

Kindnjii ek ei, ‘Na Gos nge kingam ek ka ei, kindamb kin onum. Na ningił ełe, dup seng mił, gii dinga ninim; nga na simb kum ei, er ka erpi seng kin, gol mił tiłang er sałim. Seng kin, na ek ei, enim kin kindind. 19Yi mił na enim nipe kongun enmin ei, na piil. Piił ełe nge, enim wumb eipi noman ngołmun oł ei nge kin, pii gii dinga ninmin ei kin, nga Gos nge kongun dinga enmin ei kin, nga oł embin tui ei dinga angk kin, kui kinan enmin ei na piil ku. Nga na piind ei, enim ok enjing ei, ka wii mił pim; ba pe enim oł ka wii mendpił nga enmin. 20Ba ya ek ełe, na enim kin ek nimbii end. Nip kin, enim amb owundu Jesepel amb kis endi kan wiik tangin kin, enim kin mołum ei, eim ‘Na Gos ek se andił amb,’ pa nirim. Nipi kin, eim ek ni tor kindpi kin, na nge kongun wumb ei, andłam eipi endi andan topu kin kindang puk kin, amb eipi nge ngunduk kin, nga en enim gos kend kin kuni ngok erik kin, kuni ei nołmun. 21Yi mił na eim kunum kopur wii tamb kin, eim oł kis ełim ei, buł ngopu kin noman ak tumba; ba amb ei, eim oł kis ombu, si kindmbii ni piinałim mon. 22Ei mił pałim, kapli na piip kin, amb eim ening owundu kis ngumbii. Ngamb kin, nga pe wumb kopur amb eim kin oł kis erik kin, amb eipi nge wunduk enmin oł ei nge, ngenj kumbii kis kunum kunum singii. Mon pim kin, en enim oł kis kun pinałim enmin oł ei, buł ngok si kindik kin, orung pungii. Puk kin, kapli en enim buł ngok si kindnenjing kin, en enim ngenj kumbii kis ngamb kin singii. 23Nga na amb ei, eim kingam noł ei to kundmbii ku. Nga wumb na oł yi eramb piik kin, men tołmun wumb pei, na wumb nge noman tuk ełe nin, nga en enim noman ełe piinmin mił ei, na piind ni piingii. Nga na wumb endeim endeim ni, nipe oł endi enjing mił ei, erip kin kumep to orung kindmbii.’ ”

24-25“Ba enim Taiyasaira konu ełe wii mołmun wumb ei, ek kis ni ngonmun ek ei, ambił gii nik kin, ekii sinałmin. Si kindik kin, enim wumb kombur

Seisen nge ek koi er palim mił ek ei, ni ngonmun ek eipi ei, ekii sinałmin ku. Na ek enim kin nind ei, na enim kin epi oł embin tui endi, enim kin kindamb kin, tonu onenmba mon. Ba enim pe ambiltmin oł ka wii ei, ambił gii ni mułangin kin, orung ombii. ²⁶⁻²⁸Wumb nii endi, eim kongun erpi kin, pii gii dinga pim kin, nga eim na nge oł kun ka ei, ekii si mołpu pupu kin, na orung ombii kunum ei, na en enim noman dinga ei, nam nge Arnan ngum noman dinga ende ei, na enim ngumbii. Ngamb kin, wumb konu orung orung pei ei, tep erik mułngii. Molk kin, tep ermba ei, kepil aiyon dinga wii mił, opu nurpuł topu kin, mei nganmbi ming ei, nurpuł tonum mił, yi ermba. Nga na en enim kupiiring kanjip ei mił, tiłang ka wii ei, ngumbii ku.

²⁹“Pe nga, enim kom pim kin, wumb nii endi Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb pei ngonum ek ei piingii!”

Saris Konu Ełe Mon Poł Kindim

3 ¹“Nga nim Saris konu ełe men tołmun wumb nge enjel, mon endi polkun kindnjii. Ek ei yi mił ninim:

“Na Gos nge Gui Ka angil orung nga tał na kin mołum. Nga na kanjip angil orung nga tał na ambilip moł. Mołup kin, na ek ei nip enim ngond. ‘En enim nipe oł endi enmin ei, na piil. Na piind ei, enim konj molk pungii wumb ek ei ninjing; ba enim kułii mił mołmun ei,’ na piind. ²Pe enim konj kind molk kin, nga en enim nipe epi endi si mołmun epi ei, dinga kindik kin se mułngii. Nga en enim pii gii ei kulerngii mon! Nimbił erang na kenj ei, enim nipe epi endi enjing oł ei, na nge Gos kumb ełe, kun ka mendpił molałim mon. ³Enim piingii ei, enim nipe epi endi, ek ka andan tok kin, nga nimbił mił erik sik kin, piik enjing ek ei, nga ambił gii nik kin, oł kis buł ngok kin, noman ak tok yi erngii. Erik kin, pe nga enim konj kindik, mulenjing kin, na waning wu mił enim kin ombii. Nga na ombii kunum ei, enim piinerngii mon! ⁴Ba enim wumb aninga kopur, Saris konu ełe wumb ei nge konduk mił oł ei, erik kin, penj tunenjing mon! Tunarik kin, enim konduk kuru mił endi kind pendik kin, na kin wangin kin, ouni bin. Nimbił erang enim kun ka mołmun oł ei, yi erngii! ⁵Ba wumb nii endi, eim na kin pii gii dinga pim kin, kapli na wumb ei, konduk kuru endi ngamb kin, kindmba. Kindpi kin, nga na eim nge embe ei, mer wumb kunum kunum konj mołułmun konu ei, pe molk pungii mon ełe, embe polk pendinj ei, kil ngopu kin, si kindnermbii mon. Si kindnarip kin, nga nam nge Arnan nge, kumb ełe kin, eim nge enjel kumb ełe kin, ni tor kindip kin, ‘Ei na nam nge wumb,’ pa nimbii.

⁶“Pe enim kom pim kin, kapli wumb nii endi, enim Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb kin ninim ek ei piingii!”

Pilarełpiya Konu Ełe Mon Poł Kindim

⁷Nga nim Pilarełpiya konu ełe, men tołmun wumb nge enjel mon pulkun kindnjii. Kindnjii ek ei yi mił:

“Na nam oł kun ka ęle pułwu nin, nga na nam keimi kun mendpił pułwu. Nga na nam Deipis nge kii wał ambiiłip moł. Nga na ondu aki toł wu moł; ba wumb endi, eim kapłi ondu ngunermba mon! Nga na ondu ngoł wu moł; ba wumb endi, kapłi aki tunermba mon ku! ⁸Na enim nipe oł endi enmin oł ei, na piil. Pe enim noman dinga kembis kopur pałim ei, na piil ku. Nga enim na ek emb tunj ei, pii gii nik kin, ekii sinjing. Sik kin, nga enim, na embe koi enenjing mon ku! Na enim kin ngii ondu ei, aki topu, sinj sałim. Nga wumb endi kapłi ondu ei ngunermba mon! ⁹Piyei! Wu amb en enim, Seisen nge men tołmun wumb mołmun. Molk kin, yi niłmin, ‘Sin sinim Jura nge wumb,’ pa nik. Ba en enim ek kend tok ełmin; nga enim Gos kin ekii sinanmin mon ku. Piyei! Na nam wumb ei, tu wup eramb kin, ok enim kin ming gopsing pii polk kin, kan mani kanik kin, men tok yi erngii. Erik kin, nga en enim piingii ei, na enim kin noman ngond. ¹⁰Nimbił erang enim na ek dinga nind ek ei, piik ekii sik kin dinga angk kin, oł embin tui ko wuk mulnjung. Molk kin, nga enim kin oł embin tui tonu omba kunum ei, na enim ka tep mułmbii kunum endi, oł embin tui ei nge, wumb konu orung orung pei ei kin, tonu omba ei opu kin, ya mani mei ęle wumb pei erngii mił, kenmbii ni piip kin, kindang omba. Wang kin, kunum ei, na enim kin, ka tep mułmbii. ¹¹Na enim kin pe sikirip orung ombii! Pe enim pii gii ei, ambiił gii nik kin, ka mołmun mił, yi mułngii. Yi erangin kin, wumb eipi enim nge epi ka wii ei, wii singii nge, kui er mołmun epi ei, waning sipnerngii mon! ¹²Wumb nii endi, eim na kin pii gii nipi kin, ambiił gii ni kui er mołum wu ei, na oł yi eramb kin, eim Gos nge men tołmun ngii konu ęle, tumunj dinga mił, ambiił gii nipi kin, kunum kunum mułmba. Mołpu kin, nga eim Gos men tołmun ngii ęle, si kindpi kin, tor punermba mon. Punarpi kin, nga Gos embe eim kin, mon połup pendmbii. Pendamb kin nga wu ei kin, Gos nge konu owundu embe ęle, ‘Jerusalem konj,’ pułmbii ku. Połup kin, nga Jerusalem konu ei, tonu epin konu ęle mani omba ei, na nge Gos kin omba. Wang kin, nga eim kin, nam nge embe konj ei, pułmbii ku.

¹³“Yi mił pe enim kom pim kin kapłi Gos Gui Ka ek nipi kin, men tołmun wumb ngonum ek ei, enim piingii!” pa nim.

Leiyorisiya Konu ęle Wumb Mon Poł Kindim

¹⁴“Nga nim Leiyorisiya konu ęle nge enjel ei, mon polkun kin, men tołmun wumb kin kindnjii. Kindnjii ek ei yi mił:

“Na ei keimi nił wu, nga na Gos ek ka kun, ni tor kindił wu. Nga na kunum kunum ek keimi nił pułwu moł; nga na Gos epi kanim kanim pei eririm ei nge, na pułwu moł ku; nga na ek ei nip ngond. ¹⁵Na enim nipe oł endi enjing ei, na piil. Pe enim pii gii ei yi mił; enim muł enanim nin, jii ninanim ei, na piil. Ba na piind ei, enim jii ninim min, muł enim ei, kapłi na piil. Ba na piind ei, enim jii ninim min, muł enim ei, kapłi na

piit ku. ¹⁶Ba nimbit erang, pe enim mut mit enim ei, enim molk kin, pe nga enim mut enanim min jii ninanim mon ku. Yi mit erang, na nam pe enim kin, jipambit nam gupu ete tumbii palim. ¹⁷Yi mit enim yi ninmin, 'Sin ku nin epi pei salim,' nitmin; nga 'Sin ka wii motmun,' yi ninmin; nga 'Sin epi endi sinerang kin, wii motmun,' yi ninamin mon. Ba enim am kis mendpit motmun yi mit; wumb enim kin kaimb sik ngotangin; nga enim epi sinerang wii mendpit motmun; nga enim nge ningit tumbun mit motum; nga enim ngenj wii mit motum. Ba nga enim ot ei piinamin mon. ¹⁸Yi mit erang, na enim kanip nind. Enim pii gii ei yi mit ku; enim na nge ku gol ei top er singii nind. Nip kin, ku gol ei, dup nupu kuru ka er salim ei, sengin kin, enim epi pei simba nind. Nip kin, nga enim konduk kuru ka ei, na kin top erik kin, en enim konduk kindnarik wii motmun ei, kindik pandi tok kin, en enim singambit palim ei, piinamba mon! Nga enim ond mong kopung ei, top er sik kin, en enim ningit ete kindngii. Kindik kin, enim ningit ete, ka seng kin, epi pei keningii. ¹⁹Kapli nam wumb kombur, noman erim kin, kapli nam wumb ei ek ngop kin, nga enmin ot ei, er kun erip erip enj. Yi eramb kin, en enim kom si piik kin, en enim ot kis but ngok, si kindik kin, noman ak tok kin, orung ongii. ²⁰Piingii! Na enim ngii ondu ete, angip kin, to seki seki nind. Nip kin, pe wumb nii endi, eim ei piipi kin, ngii ondu aki tang kin, na eim noman tuk ngii mit ete, nirik op kin, eim kin kuni numbii. Namb kin, nga eim na kin kuni ouni numbut. ²¹Pe wumb nii endi, eim na kin pii gii dinga pim kin, na kapli nemb kin, wumb ei, eim opu kin, na kin tonu epin konu ete nam king pei ka ete mutmba. Motpu kin, ei yi mit ku, ok nam ot kis pei ei, kamb mani kindip kin, akip nam Arnan kin, eim epin konu pei ka wii ete kun mot. ²²Pe enim kom pim kin, Gos nge Gui Ka ek nipi kin, men tolmun wumb ngonum ek ei, kom ka se piingii!"

Epin Konu Ete Gos Kin Ka Men Tolmun

4 ¹Ot ei poru neng kin, na or kumb mit epi endi kenj ni, epin konu ete ondu aki topu kin, wii sim. Seng kin, nga epi endi beli mit ek tengim. Tangpi kin, nga ek nipi, na ngopu ek yi nim, "Nim ya tonu ete wan kin, na nim epi nipe endi, ekii se tonu omba ei, andan top ngumbii. ²Pe kunum ete mendpit, Gos Gui Ka ei, na dinga tep erim. Erpi kin, nga tonu epin konu ete kenj ni, king pei endi sim. Seng kin, pei konu ete, wumb endi tonu ete mutum. ³Motpu kin, nga wumb eim kumb ningit ete, kom ku am ka wii mendpit ei, tilang ka wii erpi, ku owundu top etmin ku ei mit sim. Sim kom ku ei, ku ka wii mendpit ei, eim kin konu orung orung palim kom ku ei, embe 'jasper kin korniiliyan' nitmin. Nik kin, nga ei eim konu kumb giipim motpu kin, king pei ete, si pok erim. Erang kin, na kenj ni, kumb giipim ei, mon kanim kanim konj mit, tilang eipi eipi kom ku, 'emral' nitmin, yi mit tilang erim. ⁴Nga king pei ete mit engki ta nga kapli kapli king pei ete ka wii ei, si pok enjing. Erangin

kin, nga peŕ eŕe, men toŕmun wumb num, engki taŕ nga kapŕi kapŕi peŕ eŕe moŕmun. Molk kin, wumb num ei, konduk kuru kindik kin, nga king peng kon eŕe ku gol peng eŕe mundjung. ⁵Nga king peŕ eŕe, kumb kinang miŕ erim. Erpi ek tangpi kin, nga gur gali nim. Nga king peŕ kumb eŕe, dup jep angil orung nga taŕ ei, nopu tiŕang erpi kin, peŕ konu ka eŕe, mandi moŕum. Moŕpu kin, dup jep angil orung nga taŕ ei, Gos nge Gui Ka moŕum. ⁶Nga king peŕ kumb eŕe ei, ep noŕ kirapi miŕ, tiŕang erpi saŕim.

Seng kin, nga king peŕ saŕim konu eŕe, orung orung kumb eŕe, epi konj moŕuŕum epi ei, kumb ni, buŕ morung ni eŕe, ningil pei paŕiŕim. ⁷Peng kin nga kumb se epi konj moŕuŕum epi ei, wusii simbiŕi owundu mendpiŕ miŕ, epi endi moŕum. Moŕpu kin, nga konj moŕuŕum epi ei, kung kou peŕe miŕ, endi muŕum. Moŕpu kin, nga konj moŕuŕum epi ei, wu miŕ endi, kumb ningil paŕiŕim epi endi muŕum. Moŕpu kin nga konj moŕuŕum epi ei, kei du owundu miŕ, endi tonu mendpiŕ bur nipi kin, andiŕim miŕ muŕum. ⁸Nga epi konj kapŕi kapŕi moŕuŕum epi ei, endeim endeim ni, kong angil orung pepi, nga endeim paŕim. Peng kin, nga konj epi ombu ei, enim ningil ombu, pei paŕim ei, tukrung kin, torung kin ouni paŕim. Peng kin, pe epi konj ombu, en enim epin tinga ouni, kunum kunum golang nik kin, si kindnaŕmin mon. Pe en enim golang yi miŕ niŕmin,

“Oŕ kun ka! Oŕ kun ka! Oŕ kun ka! Gos ei, eim sinim nge Owundu Gos dinga owundu mendpiŕ moŕuŕum. Moŕpu kin, ei eim kumb ok mendpiŕ moŕuŕum. Nga ei eim pe moŕum ku. Nga ei eim ekii se, orung omba ku,” pa nik kin, golang yi niŕmin.

⁹Pe nga, en enim epi konj moŕuŕmun epi, kapŕi kapŕi ei, en enim golang nik kin, “Gos kin peŕ eŕe moŕuŕum ei, eim tiŕang owundu saŕim,” pa nik. Nik kin, “Nga eim embe ambiŕ tonu kindik kin, nga eim kin ka piik ngok kin, eim peŕ eŕe, tonu moŕpu kin, eim kunum kunum konj moŕuŕum, epi konj moŕum ei,” pa niŕmin. ¹⁰Pe nga, Gos nge men toŕmun wu num engki taŕ nga kapŕi kapŕi ombu wumb ei, Gos peŕ eŕe ka wii moŕpu kin, eim kin, ming gopsing pii polk kin kan mani kanik kin, eim kin prei enjing, wu ei, eim kunum kunum konj moŕuŕum wu ei kin, wumb ombu en enim, king nge peng kon miŕ epi ei, wu endi nge peŕ eŕe ka wii moŕum wu ei kin, olkup to kindik kin, golang yi ninjing.

¹¹ “Nim sin nge Owundu Gos. Nim oŕ kun ka wii er moŕun. Nim kapŕi wumb ka pii ngok kin, nim embe ambiŕ tonu kindmin oŕ ei ni, nga nim noman dinga wii ei sinjii,” pa nik yi enmin. “Nimbiŕ erang nim epi kanim kanim pei eririn. Nga nim nge noman eŕe, epi kanim kanim ei konj molk punmun. Nga nim nge noman dinga wii ei, epi pei tonu opu moŕum.”

Jon Mon Endi Ekii Se Tonu Omba Epi Tuk Pim Ei Kenim

5 ¹Na kenj ni, Gos King peŕ eŕe, moŕuŕum konu angil tunding orung eŕe pipe mon endi kimbrik sengin sirim. Sirim mon ei, tukrung ni,

torung mon pei moʔum. Moʔpu kin, nga mon ei, kan miʔ epi ei, kan tok pendnjing kan ei, angilʔ orung nga taʔ pirim. ²Nga enjel dinga wii endi kenj ni, eim ek dinga ni tor kindpi kin, yi nim. “Wumb nii endi ei, eim kun ka wii moʔum wu ei, kapli eim kan ei, to kilip topu kin, pipe miʔ mon ei, aki topu kin kindang simba?” ³Ba wumb endi epin konu eʔe ei nin, nga mani mei konu eʔe nin, nga mani mei mandring eʔe ei nin, pepi miʔ mon eʔe, aki topu seng kin, tuk eʔe keningii ni, wumb endi kapli enermba mon. ⁴Nga na kand ei wumb endi eim kapli pipe miʔ mon ei, aki topu kin, tuk eʔe kenmba miʔ, wumb endi moʔaʔmin mon. Yi miʔ peng kin, na ke dinga wii nind. ⁵Pe nga, wumb kopur en enim Gos nge men toʔmun wu num moʔmun ombu, wu endi tuk moʔpu kin, na kin ek yi nim, “Nim ke ninenjii mon! Nim kenjii ni ka wusii simbii owundu miʔ tep elim wu ei, Jura nge wumb tilap ei, Deipis nge kupam noʔ tilap owundu eʔe, tonu opu kin ei eim, oʔ kis kamb mani kindirim eʔe nge, ei eim mendpiʔ kapli kan miʔ epi angilʔ orung nga taʔ ei, pipe miʔ mon eʔe, kan to pendnjing pim ei, kapli kilip topu kin aki tumba nge om,” pa nim.

⁶Na kenj ni, kung siipsiip waʔ miʔ endi ei, eim tonu peʔ konu eʔe, tuk mii memb eʔe, to kundnjung miʔ engim. Angpi kin, nga epi konj moʔuʔum epi kapli kapli nin, nga Gos nge men toʔmun wumb num ombu en enim, orung orung se pok erik moʔuʔmun. Molk kin nga kung siipsiip waʔ miʔ ei, eim girman miʔ epi ei nin, nga eim ningilʔ ei, angilʔ orung nga taʔ paʔim eʔe nge, ei Gos nge Gui Ka ei, eim angilʔ orung nga taʔ ei, eim ya mani mei konu eʔe orung orung pei eʔe kindang kin, punjung. ⁷Nga kung siipsiip waʔ miʔ ei, eim pupu kin, Gos king peʔ eʔe moʔum ei, eim nge angilʔ tundung eʔe pipe miʔ mon ei sim. ⁸Sipi kin, nga mon miʔ epi ei seng kin, kapli konj moʔuʔmun epi kapli kapli ei kin, nga Gos men toʔmun wumb num ombu, engki taʔ nga kapli kapli ei, kung siipsiip waʔ moʔum konu peʔ kumb eʔe, kan mani kanik kin, ming gopsing pii poʔmun. Polk kin, nga konj moʔuʔmun epi nin, wumb ombu en enim, endeim endeim ni, giisa miʔ epi endi ni, nga ku gol ming miʔ epi endi ei ni, ambilk moʔmun. Molk kin, nga ming miʔ epi ei, dup kilangin kin, mur ka wii toʔum epi ei, yi miʔ piki topu muʔum epi ei, Gos nge wumb ombu en enim, Gos kin prei eʔmin ek ei, tuk andan topu ngoʔum. ⁹Ngang kin, pe en enim golang konj endi yi miʔ ninjing,

“Pe nim kapli mendpiʔ, nim pipe miʔ mon ei sikin kin, nga kan miʔ pei to pendnjing ei, kilip tokun kin, nga tumb ei, to koʔmung topun tokun kin, aki tunjii. Nimbiʔ erang wumb nim to kundnjung. To konduk kin, nga nim nge miyem eʔe bein topu kin, wumb pei top er sikin kin, wumb Gos kin orung tu wukun ngun. Ngan kin, wumb pei eʔe, wumb tilap eipi eipi ni, nga ek eipi eipi ni, nga wumb ngenj eipi eipi ni, nga mei konu eʔe orung orung eipi eipi moʔmun wumb ei, Gos

kin sikin orung sin. ¹⁰Sikin eran kin, sinim nge Owundu Gos kin, kułamł mił kałımin wumb ei en enim, Gos kin kongun ełmin. Erik kin, nga en enim king mił ya mani mei konu ełe, orung orung wumb pei, king mił molk kin, tep erngii.”

¹¹Pe nga, na kenj ni, enjel pei ek ninjing ei, ni piinj. Piip kin, nga enjel am pei pei mendpił ok kin, tonu king peł ełe nin, epi konj mołumun epi ei nin, nga men tołmun wu num pei ei nin, enjel pei si pok erik kin golang nik kin, angk mulnjung. ¹²Molk kin, nga en enim golang dinga nik kin, tor kindik yi ninjing,

“Kung siipsiip wał ei, ok to kundnjung ei, eim kapłi mendpił, ei eim noman dinga wii sałim; nga epi kanim kanim ka wii pei sałim; nga eim noman ka wii, ni dinga owundu ei sałim ku; nga eim nge embe ambił tonu kindngii ku. Nga tiłang owundu ni tor kindngii; nga eim nge oł ka wii erim oł ei, ambił tonu kindngii ku.”

¹³Pe nga, na piinj ni, ei epin konu ełe Gos erim wumb nin, wumb mił kanim kanim konj mołmun ei nin, nga ya mani mei ełe wumb ei nin, nga ya mani mei mandring mołmun wumb kułii ei nin, nga ep noł mandring mołmun wumb kułii nin epi ombu nin, nga epi konj mołmun epi kanim kanim pei, en enim konu orung orung pei epi ei, ek yi ninjing.

“Gos ei eim king peł ełe, tonu mołumun; nga kung siipsiip wał yi ku mołumun. Mułangił kin, eł ełip nge embe, ambił tonu kindik kin, nga tiłang owundu nin, nga noman dinga nin, nga oł kanim kanim eririm oł kun ka wii ei, ambił tonu kindik kin, kunum kunum yi minj, pepi ba!”

¹⁴Nga epi kapłi kapłi konj mołumun epi ek nik kin, “Ei keimi!” pa ninjing. Nga Gos kin men tołmun wumb num ombu en enim, kan mani kanik kin, ming gopsing pii polk kin, men tunjung ei, Gos nin, kung siipsiip wał kin, men tok ngunjung.

Mon Mił Epi Ei Kan Mił To Pendljing Epi Ei Pałim

6 ¹Nga na kenj ni, kung siipsiip wał mił wu ei, mon mił epi ei embiłim. Ambıpi kin, epi ei, angıł orung nga tał kan mił epi ei, to pendnjung ei, kumb se endeim eim kiłip topu kin, aki tum. Tang kin, nga na piinj ni, epi konj mołumun epi ei, endeim ni ek yi nipi kin, ek ei konu gur gaki mił nim, “Ya wa!” a nim. ²Nga na kenj ni, kung os kuru endi mułum. Mołpu kin, nga kung os ei, tonu mułum wumb ei, eim opu ond endi ko wupu mułum. Mołpu kin, nga eim wu king peng mondułmun epi ei nge, endi ngunjung. Ngok kin, pe nga eim pupu kin, eim wumb to mani kindpi kin, nga dinga kindpi kin, nga opu erpi pułum.

³Pe nga, kung siipsiip wał mił wu ei, pupu kin, pipe mił mon epi ei kan mił ombu tupu to pendnjung ei, nga endi kiłip topu kin aki tum. Topu

kin, nga na piinj ni, konj moʔuʔum epi ei, nga endi ek yi nim, “Ya wa!” a nirim. ⁴Pe nga, kung os kundii mendpiʔ endi tor orum. Opu kin, kung os kundii ei nge, tonu buʔ eʔe, wumb endi multum wumb ei, opu ermba nge, noman dinga ngang kin, ya mani mei eʔe orum. Opu kin, wumb nge noman emin orung seng kin, wumb en enim eipi eipi tok kundngii ni punjung. Puk kin, nga wu ei tui jik miʔ epi owundu endi ngang kin, sipi kongun ermba nge tu wurum.

⁵Pe nga, kung siipsiip waʔ miʔ wu ei, eim pupu kin pipe miʔ mon epi ei, kan tekliki to pendnjing ei, kiʔip tang kin, aki tum. Tang kin, na piinj ni, konj moʔuʔum epi ei, eim ek yi nim, “Ya wa!” nirim. Neng kin, na kenj ni, kung os ping endi muʔum. Moʔpu kin nga kung os ping buʔ eʔe, tonu muʔum wumb ei, eim kuni mok toʔmun ming miʔ epi ei nge, endi eim angii eʔe ambii pi muʔum. ⁶Nga na piinj ni, epi endi ek tengim miʔ ei, tuk eʔe epi konj moʔuʔum epi kapʔi kapʔi kei miʔ, ok ek tengnjing. Tingangin kin, kuni owundu seng kin, kuni mandi poru nimba enim. Ei ek yi ninjing, “Nim kuni wiis mong ming kembis kunum endeim eʔe, ku sen miʔ mok tunjii. Nga nim kuni balii mong ming kembis kunum tekliki, ku sen miʔ mok tunjii ku. Ba ond olip kopung ni, ond wain noʔ ei, to kis mundnenjii mon!”

⁷Pe nga, kung siipsiip waʔ miʔ wu ei, eim pupu kin, pipe miʔ mon eʔe ei, kan miʔ epi ei to pendnjing epi ei, kiʔip tang kin, kapʔi kapʔi miʔ aki tum. Tang kin, nga na piinj ni, epi konj moʔmun epi endi nga ei, ek yi nirim, “Ya wa!” nirim. ⁸Nga na kenj ni, kung os endi eim ngenj eʔe, mon mulerim miʔ endi muʔum. Moʔpu kin nga kung os ei, buʔ eʔe tonu muʔum wu ei, eim embe ‘Wumb kuʔii’ pa niʔmin ei pim; nga sikiʔ ‘Dup konu kis,’ eim kin ekii se mandi om. Wang kin, nga eʔ eʔip, noman dinga eʔe sikiʔ kin, ya mani mei wumb kopur aninga eʔe, to kundnguʔ nga aninga tekliki miʔ moʔmun eʔe nge; tui jik miʔ epi endi, nga kumb kuni owundu sim; nga ening owundu ni epi saʔim; nga ya mani mei eʔe kung simbii ni, oʔ ombu pei erang kin, wumb to kundngii.

⁹Pe nga, kung siipsiip waʔ miʔ wu ei eim pupu kin, pipe mon kan miʔ endi to pendnjing angii orung ei, kiʔip topu kin, aki tum. Tang kin, nga mandring orung, na kenj ni, kuʔmaʔ kaʔiiʔmin konu eʔe kuʔii wumb ei, en enim noman tuk eʔe mandring muljung. Molk nimbiʔ erang, en enim Gos kin pii gii dinga nik kin, Gos ek ka ni tor kindik kin, wumb ngunjung konu eʔe, opu orung wumb ngenj kumbii ngok kin, to kundnjung.

¹⁰To konduk wumb ei, wii dinga tok kin, ek yi ninjing, “O sinim nge Owundu, nim dinga wii mendpiʔ paʔim nin, oʔ kun ka eʔin wu nin, ek keimi mendpiʔ puʔwu moʔun. Mokun kin, nga sin kunum kinan nimberii muʔamin kin, nim sinim opu orung ya mani mei eʔe moʔmun wumb ei, kos piikin, mok tokun kin, sinim nge miyem bein tum eʔe nge, kumep kis orung ngunjii?” ¹¹Pe nga, en enim endeim endeim ni, konduk kuru

ngang kindik kin, nga 'En enim aninga kopur, kui er mułei,' pa nirim. Yi neng kin, en enim to kundnjung wumb ei mił mułangin kin, nga en enim engnjing noł kin, kongun ende enjing wumb ei, to kundnjung yi mił ku, enim to kundngii. To konduk kin, ekii se enim nimberii mił kapłi erang kin, kapłi Gos eim enim nge miyem kumep ei, kumb se orung kindpi ngumba.

¹²Pe nga, kung siipsiip wał mił wu ei, kin eim pupu piłe mił mon epi ei kan mił epi to pendnjing epi angil orung nga endeim ei kilip topu kin, aki tum. Tang kin, nga na kenj ni, konu kopu owundu mendpił ełe tang kin, eni ei ping erpi kin, ei yi mił, kon alap dup nang kin, ping enim yi mił ełim. Erang kin, nga oi ei, am kundii mendpił erpi perim ei, miyem kundii mił, topu pirim. ¹³Nga kor kanjip ei, tonu kupu muł ełe mani opu kin, mei ełe om. Opu kin, ei yi mił, ond pik mong pol tunerang kin, ond ei konu pop owundu tang kin, mong mani ołum oł ei mił, kor kanjip mani onjung. ¹⁴Nga kupu muł ei am punum mił, ei pipe mił ok mon połumun epi ei, simbirpi am pum. Pang kin, nga komung nin, nga mei kembis kembis pei, en enim konu eipi puk kin, en enim konu ełe pinenjing mon. ¹⁵Pe nga, ya mani mei konu ełe wumb wu king nin, nga mei ełe wu num nin, nga opu ełmin tep er mołmun wu num nin, nga noman dinga pałim wumb nin, nga wumb ku pei sałim wumb nin, nga kongun wii ełmin wumb nin, nga wumb wii en enim kongun ełmin wumb ombu, en enim pei ku nem nin, nga ku tukpu nin, nga tonu mei tukpu ełe, en enim koi enjing. ¹⁶Erik kin, nga en enim wii dinga tok yi ninjing, enim tonu komung nin, nga ku owundu nin, konu ełe nin, wii tok yi ninjing. "Enim mani ok kin, tonu sin mołmun konu ełe, sin pandi tok kin, koi erangin kin, Gos eim tonu king peł ełe konu ka wii ełe mołum ei, eim nga ningil ei, sin kinermba mon mon." pa ninjing. Nik kin, nga kung siipsiip wał mił wu ei, eim sin kin, popuł kis sinim ei, sin kin tonu onermba mon ku! ¹⁷Nimbił erang eł ełip kumep kis nin, popuł ei singil kunum ei, kunum owundu endi tonu orum. Yi mił peng, wumb nii endi, kapłi eim Gos kingam teł kin, kumb ełe engmba? Ei kapłi engnerngii mon!"

Esrel Wumb 144,000 Wumb Pei Pei Mulnjung

7 ¹Oł ei poru neng kin, nga na kenj ni, enjel kapil kapli en enim tonu mei ei, mer, wuł, ał, kapil kapli oł kumb ełe angk mulnjung. Angk molk kin, mei oł kapil kapli, ei ambilk mulnjung. Molk yi erik kin, konu pop tunermba nik enjing. Erik kin, nga mani mei ełe min, ep noł ełe min, nga ond ełe pop tunermba mon. ²Pe nga na kenj ni, enjel eipi endi, ał eni tonu ołum konu ełe, tonu pum. Pang kin, Gos eim kunum kunum mołum pułwu ei, eim nge mon mił epi ei ambil tu wurum. Tu wang kin, nga eim wii dinga topu kin, enjel kapil kapli mołmun ei nge,

Gos eim noman dinga ngang kin, ep noł ni, mei ei, to kis erngii nge, nipi mundrum. ³Mundang kin, nga enjel eipi, eim yi nirim, “Enim mei min, ep noł min, ond min, ei sikir er kis mundmun nik kin, yi enerngii mon! Ba enim wiik to mułangin kin, sin Gos nge kongun wumb kombur, to tonu kind mundamin kin, en enim mei embił ełe, Gos nge mon mił epi ei pend kindmba. Kindang kin, ekii se, enim er kis mundngii. ⁴Pe nga na piinj ni, Gos nge mon mił epi ei, wumb pei sinjing. Sik kin wumb ei 144,000 wumb pei, en enim Esrel nge wumb tiłap pei, Gos mon mił epi ełe sinjing.

⁵Sik kin, nga wumb 12,000 ei Jura nge wumb tiłap ei, mei embił ełe, Gos nge mon mił epi ei sinjing; nga wumb kopur ei, Rupun nge tiłap wumb ei 12,000 ełe sinjing; nga wumb 12,000 ei, Gas nge wumb tiłap ełe sinjing. ⁶Nga wumb ei, 12,000 Aser nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb ei, 12,000 Napsalii nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb ei 12,000 Manasa nge wumb tiłap ełe sinjing. ⁷Nga wumb ei 12,000 Simion nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb ei 12,000 Liiwai nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb ei 12,000 Esakar nge wumb tiłap ełe sinjing. ⁸Nga wumb ei 12,000 Sepulan nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb 12,000 ei Josep nge wumb tiłap ełe sinjing; nga wumb 12,000 ei Benjamin nge wumb tiłap ełe sinjing. Wumb ei pei, Gos nge mon mił epi ei pei sinjing.

Nga Wumb Tiłap Owundu Endi Mołmun

⁹Oł ei poru neng kin, na nga kenj ni, wumb tiłap owundu endi kułou tok mulnjung wumb ei, wumb endi kapłi beltngii mił mon. Beltik wumb ei, ngenj mon eipi eipi mił pałim nin, nga wumb tiłap kanim eipi eipi pei nin, nga wumb ek eipi eipi pim wumb nin, nga mei konu eipi eipi wumb ei pei, Gos kin peł kumb ełe kin, kung siipsiip wał mił wu ei mołum kumb ełe angk kin, mulnjung. Molk kin, konduk kuru kindnjing; nga ond onguł wumb ombu en enim, angil ełe ambilk mulnjung. ¹⁰Mołangin kin, en enim wii dinga tok ek yi ninjing, “Sinim nge Gos Owundu king peł ełe mołum; nga eim kung siipsiip wał mił wu ei, eim kin mandi mołum. Sinim sipi orung simba nge oł ei, eł ełip kin pałim.” ¹¹Pe nga, enjel pei ei, king peł ełe, si pok erik kin, nga men tołmun wu num nin, nga epi kapłi kapłi konj mołumun epi ei si pok erik engnjing. Angk kin, nga en enim pei ming gopsing pii polk kin, king peł ełe Gos kin men tok ngok yi enjing. ¹²Erik kin, yi ninjing, “Ei keimi mendpił; nga sinim Gos kin men topun kin, ka piipin ngumun. Ngopun kin, ei eim tiłang owundu ka wii ei, ni tor kindmin; nga eim noman ka wii mendpił pałim; nga sinim eim kin ka piipin ngumun. Ngopun kin, eim embe ambil tonu

kindmin. Kindpin kin, eim noman dinga mendpił pałim; keimi eim dinga ei owundu mendpił pałim. Peng kin, oł ombu ei, Gos kin kunum kunum mułmba. Ei keimi!

¹³Pe nga, men tołmun wu num endi, na kii sipi kin, ek yi nirim, “Wumb kopur en enim konduk kuru kindik enmin wumb ei, wumb nii? Nga wumb ei, konu jili onjung?” a nirim. ¹⁴Pe na eim kin ek orung kindip yi ninj, “Na nge owundu nim piin.” Nga eim na kin ek yi nirim, “Wumb ombu en enim, opu ond wumb kin, oł embin tui owundu erik ngunjung. Ngok kin, nga en enim oł ei kin, si kindik kin tor onjung. Ok kin, nga en enim, konduk ni epi ei, kung siipsiip wał mił wu ei nge miyem ełe sinim noman tuk ełe was eririm. Erang kin, sinim konduk mił noman tuk ełe kuru kun ka mendpił erim. ¹⁵Yi mił erang, en enim Gos eim king peł kumb ełe angk kin, epin tinga tał, Gos nge epin men tołmun ngii mił ełe, Gos kin men tołmun. Nga Gos eim king peł ełe, tonu en enim kin mołpu kin, eim wumb ombu kin, tep ka er kanpi mołum. ¹⁶Nga en enim kuni nga tunermba mon; nga noł nuwa nga enermba ku. Nga en enim konu eni tumba kunum, ei mił erpi kin, nga epi endi dup mił nopu kin, yi nga enermba mon. ¹⁷Nimbił erang kung siipsiip wał mił wu ei, eim peł ełe, tonu tuk mii memb ełe mołum. Mołpu kin, eim kung siipsiip tep wu mołpu kin, en enim tep erpi mułmba. Mołpu kin, en enim noł nok kunum kunum konj mołum noł ei, andan tang kin nungii. Nga Gos eim en enim ningił ka mani onum ei, kil ngopu kin, si kindmba, nga en enim nga ke ninerngii mon.”

Nga Kan Mił Epi Pipe Mił Mon Pendnjing Ei Angił Orung Nga Tał Kilił Tum.

8 ¹Nga kunum ei, kung siipsiip wał mił wu ei, eim pupu kin, pipe mon epi ei, kan mił epi ei to pendnjing ei, angił orung nga tał pim epi ei, to kilił topu ei poru nirim. Neng kin, epin konu ełe, ek tingnarik mułangin kin, eni kopur o purum. ²Pe nga, na kenj ni, enjel angił orung nga tał pei en enim, tonu Gos eim kumb ełe engnjing. Angk kin, nga en enim beli tołmun epi ei nge, angił orung nga tał ngunjung ku.

³Pe nga enjel eipi endi opu kin, eim kułmał kałmin konu ełe engim. Angpi kin nga eim dup kalk ełmin epi, noł ming gol mił, mur ka wii epi ei, opu sim ełe engim. Angpi kin, nga wumb kopur eim kin, mur ka wii tołum epi pei ngunjung. Ngok ełe nge, si ende kindpi kin, Gos nge wumb prei ełmin ełe, si ende kindim. Kindpi kin, nga eim Gos kin kułmał kałmin konu ełe, gol mił erpi kin, Gos nge king peł kumb ełe engim. ⁴Angpi kin, nga eskił epi ka dup nopu kin, muru ka tołum epi ei nin, Gos nge wumb Gos kin prei erik enjing ełe, tał ouni ei, enjel angił ełe, dup eskił si kindpi kin, Gos nge kumb ełe tonu purum. ⁵Pe nga kunum ełe, enjel ei, eim noł ming sipi kin, dup kułmał kałmin konu ełe, dup kopur sipi kin, piki topu olkup topu

kin, mer mei eŕe mani kindim. Kindang kin, kaŕpi konu eŕe, gur gali nipi kin, ek tangpi kin, nga kumb kinang erpi kin, nga konu kopu tum.

Enjel Kapit Kapŕi Beli Miŕ Epi Pup Tunjung

⁶Pe nga, enjel angit orung nga taŕ en enim, beli ei, nga angit orung nga taŕ ei, beli pup tungii nge, er kun er sinjing saŕim.

⁷Pe kumb eŕe enjel ei, eim beli miŕ epi ei beli pup tum. Tang kin, dup seng kin, konu dindaming kin, miyem kin ombu, pei sik kin, orung orung erik. Erpi kin, bein topu kin, mani mei eŕe kindim. Kindpi kin, nga mani mei aninga kopur ei, dup nopu kin, ond aninga kopur ni, kui engimb aninga kopur pei moŕum epi ei, pei dup nopu poru nirim; ba aninga taŕ am miŕ kopur mei konu eŕe, dup nunerim mon.

⁸Pe nga, enjel nga endi, eim beli miŕ epi ei beli tum. Tang kin, nga na kenj ni, epi komung owundu miŕ epi ei, dup nopu topu kin, olkup topu kin, mer ep noŕ eŕe, mani kindim. Kindang kin, ep noŕ aninga kopur ei kumbiipi kin, miyem topu pum. ⁹Pang kin, nga ya mani ep noŕ eŕe, konj muljung epi aninga kopur ei, ep noŕ tuk eŕe, kulnjung. Kolk kin, nga noŕ kanu aninga kopur topu kin, kis mundum ku. Ba aninga kopur taŕ am miŕ, ep noŕ eŕe epi ei, to kis enerim mon.

¹⁰Pe nga, enjel tekliki ei endi, eim beli miŕ epi endi beli tum. Tang kin, kor kanjip miŕ epi owundu ei, dup num ei, dup jep kaltmin miŕ yi nurum. Nopu kin, nga tonu kupu muŕ eŕe, mani opu mer noŕ aninga kopur pim konu eŕe purum. Nga noŕ pipir aninga kopur pim konu eŕe pum ku. Ba aninga kopur taŕ am miŕ noŕ konu eŕe puneririm mon. ¹¹Pe kor kanjip ei embe ‘Kumbii kis elim’ niŕmin. Nga noŕ aninga kopur ei, noŕ kumbii elim. Nga wumb pei, noŕ ei nok kin kulk. Kulk ei nimbiŕ erang, noŕ ei eim kumbii kis elim. Ba aninga kopur, taŕ am miŕ, noŕ eŕe to kis enerim mon.

¹²Nga enjel kapit kapŕi endi ei, eim beli miŕ epi ei, beli pup tum. Tang kin, nga eni aninga kopur ni, oi aninga kopur ni, kor kanjip aninga kopur ni, epi ombu en enim nge tiŕang erpi pim ei tangin kin, yi miŕ erang, emii aninga kopur pirim. Nga tinga aninga kopur emii pirim ku. Nga epin kunum endi, oi tiŕang ermba kunum ei, yi emii pirim ku.

¹³Pe nga na kenj ni, kei du endi, bur ni pupu kin, am ei tonu epin bur ni purum. Pupu kin, ek dinga nipi kin wii topu yi nim, “Mong owundu! Mong owundu! Mong owundu kis tonu omba!” nirim. Pe nga, oŕ embin tui oŕ ei, wumb en enim ya mani mei eŕe moŕmun wumb ei kin, yi miŕ tonu omba. Nimbiŕ erang enjel eipi nga teliki ei, en enim nge beli miŕ epi ei pup tungii nge enmin.

Nga Angit Orung Enjel Ei Beli Miŕ Epi Ei Pup Tum

9 ¹Nga angit orung nge enjel ei, eim beli miŕ epi ei beli pup tum. Tang kin, nga na kenj ni, kor kanjip ei tonu kupu muŕ konu eŕe, mani

opu kin, mer mei eŕe orum. Opu kin, nga kor kanjip ei, kii waŕ sipi kin embiŕim ei, mer mani tukpu owundu kis tukpu eŕe, sip pinaŕim, kii waŕ sirim. ²Nga kor kanjip ei, mer mani, ‘Tukpu owundu kis,’ ondu ei, aki tum. Tang kin, dup eŕkiŕ opu kin, tor tonu om. Opu kin dup eŕkiŕ om ei, mer dup owundu eŕe, dup kiŕangin kin nopu ping mendpiŕ nopu pim ei, mer mani tukpu owundu kis eŕe tor orum. Opu kin, eni kin pop ei, eŕkiŕ erang kin, emii erim. ³Pe nga ka guimbi owundu pei, mer dup eŕkiŕ nopu pim eŕe, mei eŕe tor orum. Opu kin, nga ka guimbi ei, wusimb miŕ epi ei, olt pim epi kis endi ei, wumb kongang kin, kumbii kis siŕmin epi endi ei, eim dinga ngoŕum. ⁴Nga ka guimbi owundu en enim, kui engimb ni endi, epi ombu ei to kis enerei mon niŕmin. Nik kin, nga epi kanim eipi eipi pei endi, emb talk pendiiŕmin epi ei, konj moŕum ei, to kis enerei mon niŕmin. Ba wumb nii endi, eim Gos nge mon miŕ, eim mei embiŕ eŕe pinerim kin wumb ei mendpiŕ, kongingii, niŕmin. ⁵Kongk kin, nga ka guimbi owundu ei, wumb to kundngii ei, mon niŕmin; ba oi angiiŕ orung eŕe mendpiŕ ei kin, kongmba ei, kumbii kis singii niŕmin. Nga en enim ngenj kumbii siŕmin ei, wu en enim ka wusimb miŕ ei kin, epi kongang kin, ngenj kumbii siŕmin oŕ ei nge siŕmin. ⁶Nga oi angiiŕ orung o pang kin, wu kopur en enim, kuŕmun nik kin, kuruk andinmin; ba en enim kuruk sinaŕmin mon. Nga en enim kuŕmun ni piinmin; ba kuŕngii ei si kindpi kin, am ba. ⁷Nga ka guimbi owundu ei, en enim kung os miŕ molk kin, en enim opu erngii nge, er kun er moŕmun ei, en enim peng eŕe wu king peng kon monduŕum epi, ku gol miŕ epi mundangin kin, en enim kumb eŕe, wumb miŕ kumb ningiiŕ saŕiŕim.

⁸Seng kin nga en enim peng enjin ei, amb peng enjin miŕ moŕuŕum. Moŕang kin, nga en enim gupu mong ei, wusii simbii owundu ei, gupu mong miŕ paŕiŕim. ⁹Peng kin, nga en enim pepiiŕ eŕe epi, kumb tepii kapa miŕ, pandi topu pirim. Peng kin, nga en enim kong, eŕe ek tengnjing miŕ ei, kung os keris pei miŕ siŕmin ek tangnim miŕ molk kin, opu erngii nge punjung. ¹⁰Puk kin, nga en enim nge, ei yi miŕ ei, ka wusimb miŕ, kumbii kis ngang molk kin, en enim dinga peng kin, wumb kumbii kis ngoŕmun ei, oi angiiŕ orung pei ngoŕmun. ¹¹Ngok kin, nga en enim nge king endi moŕpu kin, en enim tep eŕim. Erpi kin king ei, enjel ei tukpu owundu kis sip pinaŕim ei, mer mani eŕe tep eŕim. Erang kin, nga eim embe ‘Apandon’ ei Eipru nge ek; nga eim embe ‘Apoliyon’ Griik nge ek; ek taŕ ouni puŕe yi paŕim, ‘Wumb to kis monduŕum,’ niŕmin.

¹²Pe mong owundu kis endi ei, poru nirim. Nga mering mong owundu kis taŕ, nga omba.

Angiiŕ Orung Nga Endeim Enjel Beli Miŕ Epi Ei Pup Tum

¹³Nga angiiŕ orung nga endeim enjel ei, eim beli miŕ epi ei beli pup tum. Tang kin, nga na piinj ni, gol miŕ epi kuŕmaŕ kaŕmin konu oŕ eŕe,

kapit kapli nge, girman mił epi ei, angilim konu ełe, Gos nge kumb ełe mołum konu ei, ek endi tor om. ¹⁴Wang kin, nga ek endi tor opu kin, angil orung nga endeim enjel endi, beli mił epi ei beli pup topu kin, se mułum konu ełe yi nim, “Nim enjel kapit kapli en enim, noł owundu endi Yupreisiis ni noł ełe, kan ngii mołmun wak tangin kin, wii molk pungii,” pa nim. ¹⁵Yi mił kapli, enjel ei, enjel kapit kapli kei en enim, kan ngii mił mulnjung wak tum. Wak tang kin, en enim wumb aninga kopur, to kundngii nge enjing; ba aninga kopur tał am mił to kundnenjing mon. To kundnarik kin, nga enjel ei en enim, er kan erik kin, eni nin, kunum nin, oi nin, kung pani ei kin, kui erik kin, oł ei nge erngii nge mołmun. ¹⁶Molk kin nga enjel kapit kapli nge, opu ełmin wu 200,000,000 pei pei mendpił, en enim kung os ełe, ap tok onjung ei, na ni piinj. ¹⁷Pe nga na nam or kumb mił endi kenj ni, kung os nin, kung os tonu ełe wumb ap tunjung wumb ei kin, ouni kenj. Kenj ni nga wumb en enim pepił ełe, konduk kapa mił pirim. Pim epi ei, mon kundii ni, muk ni, terim pirim. Peng kin, nga kung os peng ełe ei, wusii simbił owundu peng mił pirim. Peng kin, nga en enim gupu ełe dup eskił kin, dup kin, kom ku dup nonum mił, en enim gupu ełe tor orum. ¹⁸Wang kin, nga oł embin tui ei, dup ni, dup eskił ni, dup mon terim dup nołum epi tekliki ei pei, wumb aninga kopur to kis er poru ninjing; ba aninga kopur tał am mił, to kis enenjing mon. Epi ombu, mer kung os gupu ełe tor orum. ¹⁹Wang kin nga kung os nge dinga ei, mer en enim gupu ełe ni, en enim ei ełe, dinga pałim. Peng kin, en enim nge ei ełe, wembii mił pałim; nga peng pałim ku. Peng ełe nge, wumb to kis ełmin ku.

²⁰Nga wumb eipi kopur en enim, dup ni, dup eskił ni, dup nupu ełim epi ei tekliki pei, en enim to kundnerim wumb ei, en enim noman ełe, epi nipe endi enjing nin, gui kis men tołmun oł ei kin, noman ak tok kin, buł ngunenjing mon. Pe en enim angil ełe enjing epi ei, ek kend gos ełe nge, gol nin, silpa nin, aiyon nin, ku nin, ond epi ombu ei, ningil kinenjing epi nin, ek piik ninenjing epi nin, andłam endnenjing epi nin, epi kend tołmun epi ombu ei, men tołmun ei, wakin tunenjing mon! ²¹Tunarik kin, nga wu ombu en enim, wumb eipi to kundnjung; nga kunj men enjing nin, wu amb eipi nge ngundnjung nin, wumb eipi nge epi waning sinjing nin, wumb ombu en enim oł kis ei, noman ak tok kin, buł ngunenjing mon!

Enjel Endi Pipe Mił Mon Epi Endi, Angil Kin Embilim

10 ¹Pe nga, na kenj ni enjel endi dinga owundu pałim enjel ei, tonu epi kin konu ełe mani orum. Wang kin, eim konu kupu mił epi ei, kum tum. Tang kin, nga konu kumb giipim poltum ei mił, eim nge peng ełe, tonu połpu pirim. Peng kin, eim kumb ełe, eni mił topu pirim. Peng kin, nga eim simb ełe, dup sengi mił, nupu pirim. ²Peng kin, nga pipe

mon simbirpi kin, endi kembis ei tonu, eim angil efe, aki topu kin, sepi mułum. Mołpu kin, nga eim simb mong tundung ei, mer ep noł efe, mani kindpi sirim. Seng kin, nga simb taring ei, mer mei efe, mani kind sirim. ³Seng kin, nga eim ek dinga tangpi kin, ke nim ei, wusii simbii owundu ke niim ei, yi mił nirim. Neng kin, kunum efe, nga angil orung nga tał, gur gałi nirim. ⁴Nga ek nengin kin, na mon pułmbii enj; ba na nga piinj ni, ei tonu epin ek endi, ni tor kindpi kin, yi nim, “Nga konu gur gałi angil orung nga tał ninjing ek ei, noman tuk efe koi er pendnjii; ba mon poł pendnenjii mon.”

⁵Nga na kenj ni, enjel tonu ep noł efe kin, nga mei efe kin, engim wu ei, eim angil tundung ei, tonu epin konu efe kindim. ⁶Kindpi kin, nga eim ek keimi kun ka ni tor kindpi kin, ek keimi Gos eim piimim. Piipi kin, nga Gos eim kunum kunum konj mołum Gos ei, eim tonu epin konu ni, nga epi kanim kanim pei tuk efe eririm. Nga mei erpi kin, epi kanim kanim pei tuk efe eririm. Nga ep noł erpi efe kin, epi kanim kanim pei tuk efe eririm. Nga enjel ei, eim ek yi nirim, “Akip kunum ei, mandi poru nimba enim, Gos nga kui enermba mon,” pa nirim. ⁷“Ba angil orung nga tał nge enjel endi ei, eim beli mił epi pup tumba kunum efe, Gos nge eim epi koi er pim epi ei, ni tor kindmba. Kindpi kin, nga eim nge ek ka ni tor kindimmin wumb ombu, eim ek ni ngurum ek ei, keimi tonu orum.”

⁸Pe nga, tonu epin konu efe, ek endi ni tor kindrim ei, na nga piinj ni, ek nipi yi nirim, “Nim pukun kin, enjel endi, eim simb mong tundung efe, ep noł efe kambpi kin, nga eim simb mong taring efe, mani mei efe kambpi mołum enjel ei, eim angil efe, pipe kimbrii kembis endi ambilpi kin, puru nipi mołum pipe mon ei sinjii,” pa nim. ⁹Kaplı na pup kin, enjel ei, kii sip kin, eim pipe kimbrii mon pipe endi, angil efe sałim ei, nganglı ninj. Nemb kin, nga eim ek yi nipi, na ngum, “Nim epi ei sikin nunjii,” pa nirim. “Nan kin, nim kirim efe, ak mak erpi kin, mek sinjii mił, yi ermba,” pa nirim. Ba nim gupu efe, mułang kin, ei singin ermba ei, piimi muł noł ei, singin enim ei mił, yi ermba,” pa nim. ¹⁰Pe nga, na pipe kimbrii mon sałim ei, eim angil efe, sip kin, nunj. Namb kin, piimi muł noł singin enim mił, yi singin eririm. Ba ekii se, na nop dumung kindamb kin, mer nam nge kirim tukrung efe ak mak erpi kin, mek simbii mił pirim.

¹¹Pe nga eim ek yi nipi na ngum, “Nim nga Gos nge ek ka ei, ni tor kindkin kin, wumb pei ngokun kin, nga wumb tiłap eipi eipi pei ngokun kin, nga ek eipi pim wumb, kanim kanim pei ngokun kin, nga king pei, ngunjii ku,” pa nirim.

Wumb Mił Epi Tał Ek Ni Tor Kindimmbil

11 ¹Pe nga, na su simbii epi endi ngunjung ei, epił mił epi endi ngok kin, yi ninjing, “Nim tonu angkin kin, kaplı nim Gos nge men

tołmun ngii wumb kin, mołmun ei mił nga kułmał kałmin konu ełe, su sinjii. Sikin kin, nga nim men tok mołtołmun wumb ei, kaplı kemb tunjii ku. ²Ba nim men tołmun ngii pułpun ełe, torung kung gui konu ełe ei, su sinenjii mon. Nimbił erang konu ei, torung pii gii ninałmin wumb ei nge konu pałim. Peng kin nga wumb ei, en enim konu owundu ełe kun ka wii Jerusalem konu konj ełe, erik kin, kis monduk pangin kin, oi engki kaplı kaplı nga tał ei, kaplı erngii. ³Erik kin, nga nanim wu tał kin, dinga ngamb kin, nanim nge ek, ni tor kindngił. Kindkił kin, nga wumb tał ei, kon mił epi endi ngamb kin, alap mił tełngił. Talkił kin, na nge ek ni tor kindkił kin, pangił pangił kin, 1,260 kunum pei pei opu ba.

⁴Ełe nge wumb tał, eł ełip ek ni tor kindngił ei, ond olip tap mił, nga dup alam tał mił ei ya mani mei ełe Owundu eim kumb ełe engim. ⁵Angang kin, nga wumb kombur ok kin, wu tał kin, er kis mundmun ni enjing kin, kaplı eł ełip gupu ełe, dup tor opu mołpu kin, opu orung wumb ei, top kis mundmba. Mondpu kin, keimi wumb kombur wu tał kin, er kis ermin nik enjing kin, kaplı ełe nge mendpił, wumb ei kułngii. ⁶Kaplı eł ełip dinga seng mołmbuł dinga ei kaplı kupu muł ondu ngang kin, konu kumb tunermba kunum ei, eł ełip Gos ek ka ni tor kindinjngił. Pe nga eł ełip, yi ku dinga pałim ei, noł ei erangił kin, noł miyem mił tangpi omba. Pe nga eł ełip dinga sałim ei, yi ku ya mani mei wumb epi kanim kanim oł embin tui ei, tonu opu kin, to kis erngił. Nga eł ełip noman ełe, oł ombu ermbił ni piingił kunum ei, kaplı erngił.

⁷Pe nga eł ełip Gos ek ka ei, ni tor kind poru nikił, er mołang kin, kaplı nga epi kung simbii owundu endi, tukpu owundu sip pinałim ełe, tonu tor wang kin, wu tał kin opu erngii. Erik kin, eł ełip to mani kindpi kin, to kundmba. ⁸To kundang kin, eł ełip ngenj ei, konu owundu ełe, tuk andłam ełe pimba. Peng kin, nga eł ełip nge Owundu ei, eim ond peri ełe to kundnjung konu ełe, eł ełip ngenj ombu mołum; ba konu owundu ei ek ekin nipin kin, yi niłmin, 'Konu embe Sorom nin Eisip,' yi mił niłmin. ⁹Yi mił erang, ngenj eipi eipi wumb nin, nga wumb tiłap eipi eipi nin, ek kanim eipi eipi wumb nin, mei konu orung orung wumb ei, pei ok pendik kin, en enim ngenj ei keningii kunum tekliki, nga kunum tongnde mendpił poru nimba. Neng kin, nga wumb ei eł ełip ngenj ei kui tunenjng mon; ba kanik kin, wiik tok kindangin kin, pinjngił. ¹⁰Pekił kin, mei mani ełe wumb pei en enim, ka piik kin, wumb tał kułnguł ełe nge, en enim ka ka piik kin golang nik kin, nga en enim epi ka kombur sipik kin, wumb puł ngok yi ełmin. Yi ełmin ei, nimbił erang ek ni tor kindiłmbił wu tał eł ełip, mei wumb pei ngenj kumbii owundu ngołmbuł. ¹¹Ba kunum tekliki nga kunum tongnde poru neng kin, kaplı Gos eim nge mołtołum konj ei kindang opu kin, wu tał tonu enginjngił. Engangił kin, opu wumb pei ombu, wu tał tonu onjnguł ei, kanik kin, mund mong enjing. ¹²Erik kin, pe nga wu tał eł ełip molkuł kin, piinjngił ni, ek

owundu endi tonu epin tor opu kin, eł ełip kin yi mił nim, “Ya tonu ełe wel!” Nga eł ełip nge opu orung wumb kanik mulnjung ni, eł ełip kupu muł endi, se mengpi kin, tonu epin konu ełe, tuk sipim. ¹³Si pang kin nga kunum ełe mendpił, konu kopu owundu endi tum ei, konu owundu tongnde endi topu erpi kin, kis mundum; ba angil orung nga kapił kaplı ei to kis enerim mon. Nga kunum ełe mendpił, wumb 7,000 pei konu kopu ei erpi kin, to kundum. To kundang kin, wumb kombur eipi mulnjung wumb ei, en enim mund mong erik kin, Gos eim Owundu epin konu ełe mołum ei, eim embe ambił tonu kindnjing. ¹⁴Kindik kin, pe epi oł embin tui owundu tał tonu om ei, poru nirim; ba piyei! Kunum aninga kopur opu pang kin, epi oł embin tui owundu nga endi tonu omba.

Enjel Angil Orung Nga Tał Nge Beli Mił Epi Tum

¹⁵Pe nga angil orung nga tał nge enjel ei, beli mił epi pup tum. Tang kin, kaplı ek owundu kombur tonu epin konu ełe, tor opu kin, ek yi nirim, “Pe mani mei ełe, tep erik erik, enjing dinga ei, akip sinim nge Owundu eim seng kin, nga eim se orung simba wu ei, Kraiss kin ouni, eim king kunum kunum minj tep erpi kin, mołpu ba!” ¹⁶Pe nga, men tołmun wu num engki tał nga kapił kaplı en enim, king peł ełe Gos kumb ełe, mołumun wumb ei, kumb ełe kan mani kanik kin, Gos kin men tok ngunjung. ¹⁷⁻¹⁸Gok kin, ek yi ninjing,

“Gos owundu mendpił! Nim dinga wii mendpił sałim. Seng kin, nim pe mołun, nga kumb ok nim mołumun. Sin sinim ka piipin kin, nim kin ek ka ni ngołmun. Pe ninim nge dinga Owundu ei sikin kin, piikin kindkin kin, epi kanim kanim pei, tep enjii kongun pułngun mondkun ełin. Pe nga, torung pii gii ninenjing wumb ei en enim, nim Gos kin noman ełe, popuł kis erang piinjing; ba Gos Nim noman popuł kis ei, wumb ei kin tonu ołum. Opu kin, nga pe kulnjung wumb ei, en enim kos owundu piik kin, kumep sik erngii nge kunum ei, tonu ołum. Pe nga ninim nge kongun wumb ei, nim ek ni tor kindiłmin wumb nin; nga nim nge oł kun ełmin wumb pei nin, nga wumb nim kin mandring molk kin, nim embe ambił tonu kindiłmin wumb ei nin; nga wumb num nin, nga wumb kembis nin ouni wumb ei, nim kumep ka ngunjii. Pe nga, ya mani mei ełe wumb ei, to kis enjing wumb ei, to kis enjii ku.”

¹⁹Pe nga kaplı, ek nik poru nengin kin, kaplı Gos nge men ngii owundu ei, tonu epin konu ełe mołum ei, aki tunjung. Tok kin, pe nga, Gos eim ek dinga lo ek ei, tuk kindiłmin ond kiyembi ei, eim men ngii tuk ełe sim kenjing. Kanik kin, pe nga kumb kinangin er tiłang erim. Erpi kin, nga gur gali neng kin; nga konu kopu owundu tum; nga konu kumb dindaming owundu top kin mani orum.

Amb Endi Kin Wembii Owundu Simb Angil Paŕim Ei Kin

12 ¹Jep ol owundu tonu epin konu eŕe tor orum. Opu kin, ei yi miŕ, amb endi moŕum amb ei, konu eni ei alap miŕ, ngenj eŕe teŕim. Taŕpi kin, nga eim simb mandring eŕe oi pirim. Peng kin, nga tonu eim peng eŕe, kor kanjip engki nga taŕ, tonu peng eŕe, peng kon miŕ mundrum. Mondpu kin, amb ei, eim kangil mundrum. ²Mondpu kin, nga eim kangil buŕ tang kin, eim ngenj kumbii dinga sipi kin, mengmba kunum eŕe mandi eririm. Erpi kin, eim ke dinga nipi kin, tor kindrim. ³Kindang kin, nga jep ol owundu endi, epin konu peni eŕe tor orum. Opu kin, jep ol ei yi miŕ, wembii kundii owundu simb angil paŕim epi endi, tor orum. Orum wembii owundu ei, peng embil ei, angil orung nga taŕ pirim; nga girman engki pirim. Nga peng kon miŕ epi king monduŕum epi ei, angil orung nga taŕ, tonu peng eŕe, endeim endeim ni moŕpu poru nirim. ⁴Nipi kin, nga wembii nge ei eŕe, ei sipi kin, kor kanjip kombur, owundu pirim kor kanjip ei, topu kindang kin, mani mei eŕe orum. Wang kin, kor kanjip taŕ kopur owundu miŕ, tonu epin konu eŕe pirim. Peng kin, wembii ei, eim amb kangil mengmba eririm, konu amb ei, eim kumb eŕe engim. Angpi kin, amb ei kangil mengpi, tor kindang kin, topu numba nge erpi muŕum. ⁵Moŕpu kin, pe amb ni, kangi endi mengim ei, eim mei konu eŕe orung pei ei, eim dolu dinga ambiŕpi kin, wumb tep ermba. Erpi kin, pe kangil ei mam mengim; ba kangi ei sikir se mengk kin, orung sipik kin, Gos eim king peŕ moŕum konu eŕe kindnjing. ⁶Kindik kin, amb ei, eim si kindpi kin, tungu pupu kin, mei wii sim wumb mulenjing konu eŕe purum. Pupu kin, Gos eim amb muŕmba nipi konu endi, er kun er sim konu eŕe purum. Pupu kin, konu eŕe, eim kuni ngok kin, kan kun erik se muŕangin kin, kunum 1,260 opu ba.

⁷Pe nga, tonu epin konu eŕe, opu owundu tonu orum. Opu kin, enjel Maikel kin, eim nge enjel ok kin, ka wembii kundii owundu ei kin, opu enjing. Erik kin, nga ka wembii kundii owundu ei kin, eim nge enjel ombu kin, opu erik kin, to orung kindnjing; ⁸ba enjel Maikel kin, eim nge enjel ombu kin, opu dinga erik molk kin, ka wembii kundii owundu ei kin, eim nge enjel ombu, to mani kindnjing. Yi erangin kin, ka wembii owundu kin, eim nge enjel kin, tonu epin konu eŕe nga mulenjing mon. ⁹Mularik kin, nga ka wembii kundii owundu ei, epin konu eŕe to mani kindnjing. Kindik kin, ka wembii owundu ei, kumb ok moŕuŕum wembii embe Seisen, ei eim mei wumb pei kin, ek kend to ngopu eŕim puŕwu moŕum. Moŕpu kin, nga ka wembii owundu ei kin, eim nge enjel pei oui, to mani mei eŕe kindnjing.

¹⁰Pe nga na nam piinj ni, ei epin konu eŕe, ek endi tor opu kin, yi nirim. “Pe sinim nge Gos eim sinim se orung sinim. Sipi kin, nga eim nge dinga ei, ya peni eŕe tor onum. Opu kin, pe Gos eim nge dinga king

moŕpu kin, sinim andan topu ngonum. Ngopu kin, pe eim nge kindim wu Kraisi ei, eim dinga sinim andan topu ngonum ku. Ngopu kin, nimbiŕ erang wu kis Seisen eim, sinim nge enginjpin noŕ ei, ek nipi ngopu eŕim ei kos piipi eŕim. Erpi kin, pe ei eim, Gos eim kumb eŕe, epin, tinga, kunum kunum kos piŕim; ba pe, eim epin konu eŕe, to tor kindangin kin, mei eŕe mani orum. ¹¹Opu kin, nga sinim nge enginjpin noŕ, en enim nge dinga ei, kung siipsiip waŕ miŕ wu ei eim Kraisi nge miyem eŕe, dinga sinjing. Sik kin, nga ek keimi ni tor kindnjing eŕe nge, en enim opu orung wu ei, to mani kindnjing. Kindik kin, nga eim en enim, Gos nge kongun ei erik puk kin, en enim mei eŕe oŕ ei, noman to piinenjing mon; ba wiik to muŕangin kin, opu orung wumb ei, en enim to kundnjung. ¹²To konduk kin, tonu epin konu eŕe, wumb molk kin, no pek enmin wumb ei, en enim ka piingii. Ba ya mani mei eŕe kin, ep noŕ kin, wumb ei, en enim ei piik kin, kun erik muŕngii! Molk kin, oŕ embin tui ei, enim kin tonu omba enim. Erpi kin, Seisen ya mani enim kin orum. Opu kin, nga eim noman kun pinerang kin, dup miŕ nop tonu orum. Nimbiŕ erang eim piinim ei, eim nge kunum pei tangpi, simba pinaŕim.

¹³Pinerang kin, pe nga, ka wembii owundu ei, eim noman to piinim ei, eim to mani mei eŕe kindnjing pim. Peng kin, pe nga, eim amb ei kangi endi mengim amb ei, eim buŕun topu kin, se endrim. ¹⁴Se endrim; ba Gos amb ei, eim kei du owundu kong taŕ miŕ ngang kin kapŕi eim bur ni pupu kin, mei wii saŕim wumb mulenjing konu eŕe purum. Pang kin, konu eŕe, eim kuni ngok kin, kan kun erik se muŕangin kin, kung ngii tekliki nga tongnde om; ba ka wembii owundu ei, opu kin, tumbii ni ermba ei, eim kapŕi enermba mon. ¹⁵Enarpi kin, nga ka wembii owundu ei, eim gupu eŕe, noŕ owundu miŕ, endi erang kin topu tor orum. Opu kin, ei erang to pupu kin, amb ei pum konu eŕe, ekii se purum. Pupu yi erang kin, amb ei, noŕ to simba ni eririm. ¹⁶Eririm; ba mei eŕe erpi kin, amb ei paki turum. Tang kin, pe noŕ ei, ka wembii owundu gupu eŕe orum ei, mei eim gupu aki topu se, olt kindpi kin poru nirim. ¹⁷Neng kin, pe nga, ka wembii owundu ei, eim amb ei kin, noman kis peng piyang kin, dup miŕ nopu tonu orum. Opu kin, pe eim pupu kin, amb ei nge kingam noŕ kopur kin, opu ermbii ni piirim. Piipi kin, kingam noŕ ei pei en enim, Gos lo ek pei ekii siŕmin. Nga Jiisas eim ek ei, ni tor kindik kin, wumb ngok kin, en enim eim kin, ekii siŕmin. ¹⁸Pe nga, ka wembii owundu ei, eim ep noŕ wer eŕe, angpi muŕum.

Epi Simbii Taŕ Tonu Onjkuŕ

13 ¹Pe na nam kenj ni, epi simbii owundu endi, mer ep noŕ eŕe, tonu opu kin, tor om. Opu kin, kung simbii ei, girman engki pim; nga peng embiŕ angŕi orung nga taŕ pirim. Nga girman engki eŕe, king nge peng kon engki eŕe, tonu muŕum. Muŕang kin, peng ombu, embe

kanim kanim mułum. Mołpu kin, embe ei pułe yi mił, Gos kin ek buł ambilk kanim kanim nik, mundnjung. ²Monduk kin, epi kung simbii owundu ei, na kenj ni, eim ngenj kui wusii simbii owundu mił, ‘lepa,’ niłmin ei, mombuł mombuł nopu pim. Pim simbii owundu nge simb ełe ei, ka owundu endi ‘ber,’ niłmin, ka simb ei yi mił pim. Pim kung simbii owundu nge gupu ei, yi mił epi kui wusii owundu kung endi, ‘laiyon,’ niłmin, ka ei gupu yi mił pim. Peng kin, epi kung simbii owundu ei, ka wembii owundu ni, eim nge dinga ei, ni ngum. Ngopu kin, eim mołpu, king mił tep erim ka wembii owundu nge konu ełe, nga epi ei, ‘Nim molkun kin, tep erii,’ nim; nga eim dinga owundu ei, epi simbii ei nga ngurum. ³Ngopu kin, pe epi simbii ei, eim peng ambił endi to kundnjung; ba tunjung konu ełe kis mołpu kin, erii erpi pim ei, nga kuli erpi kin, ka sim. Seng kin, mei ełe wumb pei ei kanik kin, puku sik kin, noman ak to piik kin, epi simbii owundu ei kin, ekii sik punjung. ⁴Puk kin wumb pei en enim ka wembii owundu ei kin, men tok erik, ngunjung. Ngok kin, nimbił erang ka wembii owundu ei, eim dinga ei, epi kung simbii owundu ei ngurum. Ngok kin, nga en enim yi ku, epi kung simbii owundu ei kin, men tok enjing ku. Erik kin, ei yi ninjing, “Wumb endi epi kung simbii owundu ei mił endi molałim mon. Nga wumb endi epi kung simbii owundu ei kin, opu ermba endi molałim mon ku.

⁵Pe nga, Gos kan wiik tang kin, epi kung simbii owundu ei, gupu ełe ek kanim kanim dinga nipi kin, nga Gos kin ek buł ambiłpi ek kis nim; ek ei kis mendpił nim. Nipi kin, nga eim dinga owundu nga sipi, pepi pang kin, oi 42 opu purum. ⁶Pupu kin, kung simbii owundu ei, eim gupu aki topu kin, Gos kin nipi kis mondpu kin, nga Gos eim embe kin, nga Gos eim no pepi mołum konu ełe kin, nga tonu epin mołmun wumb ei kin, yi ku nipi kis mundrum. ⁷Mondpu kin, nga Gos eim kanpi wiik tang kin, kung simbii owundu ei, Gos nge oł kun wumb kin opu eririm. Erpi kin, Gos nge wumb kambpi mani kindang kin, top kindpi ei, eim dinga owundu sirim. Sipi kin, eim king mił tep erpi wumb tiłap pei nin, nga mei orung orung wumb pei nin, nga ek kanim kanim pałim wumb pei ei nin, nga ngenj kanim kanim pałim wumb ei pei, king mił mołpu kin, tep eririm. ⁸Erpi kin, wumb pei ya mani mei ełe mołmun wumb ei, kaplı epi kung simbii owundu ei kin, men tok erik ngołmun. Ngok kin, wumb ei, Gos kumna kin, mei eririm wumb ei, en enim embe ełe, mer wumb konj kunum kunum mołumun nge pipe mon ełe pinałim. Pinerang kin, pipe mon ei, kung siipsiip wał mił, wu ei Krai, eim to kundnjung ei nge mon.

⁹“Enim piingii! Pe wumb nii endi kom pim kin, kaplı ek ei kom se piingii! ¹⁰Pe wumb nii endi, kan ngungii nge pim kin, kaplı wu ei kan ngungii! Ngok kin, pe nga wu endi, wu eipi endi tui jik kin to kundum kin, kaplı wumb tui jik sik kin, wu ei to kundngii ku. To konduk kin, pe nga oł kanim kanim yi nge tonu om kin, kaplı en enim Gos nge oł kun

ełmin wumb ei, enim dinga angk molk kin, nga pii gii dinga nik kin, ambil gii nik mułngii!”

¹¹Pe nga, na kenj ni, epi kung simbii nga endi mer mei ełe, tonu tor orum. Opu kin, kung simbii ei, eim girman tał mułum ei, kung siipsiip wał girman tał, mił mułum. Mołpu kin, nga ek tengim ei, ka wembii owundu ei mił, ek tengim. ¹²Tangpi kin, pe epi kung simbii ei, nga ekii se tonu orum. Opu kin, ei eim epi kung simbii owundu kumb se om, epi kung simbii ei kin, dinga owundu pei sirim. Sipi kin, dinga ei kin, eim kongun dinga eririm. Erpi kin, ei epi kung simbii owundu kumb se tonu orum nge, kumb ełe eririm. Erpi kin, ekii se, tonu om epi simbii owundu ei, kongun dinga kind erpi kin, mei ełe nin wumb pei erang kin, kung simbii kumb se tonu om ei eim kin, men tok enjing. Erik kin, epi kung simbii ei, okrii to kis erpi kin, to kundmba eririm; ba nga konj mołum. ¹³Mołpu kin, pe nga epi kung simbii ekii se tonu om epi ei, jep oł owundu kis kanim kanim erpi kin, andan tum jep oł endi, yi mił eim eririm. Erpi kin, nga wumb pei kumb ełe, dup mił endi erang kin, tonu epin tor opu kin, mani mei ełe orum. ¹⁴Opu kin, nga Gos eim epi kung simbii ei, kanpi wiik tang kin, jep oł owundu kanim kanim erpi kin, epi simbii owundu kumb se tonu om ei, eim kumb ełe erpi kin, andan tum. Tang kin, oł kanim kanim ełe eririm ei, eim mei wu amb pei, ek kend topu ngurum. Ngopu kin, wu amb ombu kin yi nirim, “Enim kaplı, epi kung simbii kumb se ei kin, ond kin kel tok erik kin, eim embe ambil tonu kindngii! Kindik kin, epi kung simbii ei, ok tui tok kundnjung; ba nga opu konj mołum. ¹⁵Nga Gos eim kanpi wiik tang kin, kung simbii ei, eim pop kindang kin, ond mił enjing epi ei, kung simbii mił konj mołpu kin, ek tengim. Tangpi kin, pe nga yi ku ond mił kung simbii ei, eim erang kin, wumb kombur kung simbii mił epi ei kin, men tunenjing kin, kaplı wumb ei to kundmba. ¹⁶To kondpu kin, pe epi kung simbii ekii se tonu om epi ei, yi erang kin, epi mon endi, angil tunding erik min, nga endi mei embil ełe erik kin, wumb pei yi enjing. Erik kin, ei embe pinerim wumb nin, nga embe pirim wumb nin, pei yi enjing. Erik kin, nga ku epi ei, pei sim wumb nin, nga epi pei sinerim wumb nin, nga wumb kongun wii ełmin wumb nin, nga wumb mei embil ełe kongun ełmin wumb nin, ei pei, en enim mon ełe, angil tunding min, nga mei embil ełe, pimba nirim. ¹⁷Nipi yi mił erang kin, wumb endi, epi kung simbii nge mon embe ełe, mulerim kin, yi mił erang, kaplı eim wumb ei kin, epi top enerngii mon. Nga eim epi, wumb top to erik kin, sinerngii mon ku.

¹⁸Sinarik kin, sinim ek ei pii kun ermin! Nga wu endi noman ka pim kin, kaplı wu ei, kung simbii nge mon ei beltmba. Beltpi nimbil erang, mon ei wumb embe mił pałim ei, 666 mon embe yi mił pałim.

Wumb 144,000 En Enim, Golang Konj Endi Ninjing

14 ¹Pe nga na nam kenj ni, kung siipsiip wał mił wu ei, Krais eim Saiyon komung ełe engim. Angpi kin, nga wu amb 144,000 pei,

eim kin tep to angk mulnjung. Molk kin, kung siipsiip wał mił wu ei, Kraiss eim nge embe nin, nga eim Arim nge embe ei, wumb en enim mei embił ełe, Gos eim pułum. ²Pe nga, na nam piinj ni, ei tonu epin konu ełe ek mił mu nipi kin, tor orum. Opu kin, ei noł owundu topu kin, mu nipi ełim mił, yi eririm. Erpi kin, nga yi mił, konu gur gałi owundu niłim mił, yi nipi tor orum ku. Opu kin, nga epi mu nipi orum ei, piinj ni, ei giisa mił epi tangin kin, mu niłim mił, yi nirim. ³Nipi kin, wumb ombu 144,000 en enim, Gos king owundu mołum konu peł kumb ełe, golang konj endi nik kin, engnjing. Angk kin, en enim epi simbił kapił kapił konj mołum ombu nin, nga men tołmun wu num engki tał nga kapił kapił wu kei kumb ełe angk kin, 144,000 pei, wumb ombu en enim, golang konj endi ninjing. Ninjing wumb ei, pei Gos eim mei ełe wumb pei kin, sipi orung sirim. Sim wumb ei mendpił, golang konj endi ei piik kin, nik enjing; ba nga wumb eipi endi, golang ei piik kin, nik enerngii mon. ⁴Pe nga wumb ombu en enim, amb ambił kin, oł kis penj mułum oł ei, endi enenjing wumb ei, en enim oł kun ka mendpił erik mulnjung. Mulnjung wumb ei, kung siipsiip wał mił wu ei, Kraiss eim bii ni piipi pułum konu ei, wumb ei en enim, ekii sik pułmun. Pułmun wumb ei, Gos eim mei ełe wumb pei kin, sipi orung sirim. Sim wumb ei, Gos kin, eim kung siipsiip wał mił wu ei Kraiss eim nge tiłap kumna ei, sipi orung seng mołmun. ⁵Mołmun wumb ei, en enim ek kend endi, gupu ełe tor onałim mon. Nimbił erang, en enim Gos king peł kumb ełe, oł kun pinałim oł ei, endi pinałim mon.

Enjel Tekliki

⁶Pe nga nanim kenj ni, enjel nga endi epin konu ełe tonu kupu mandring ełe, bur ni purum. Pang kin, ek ka kunum kunum pepi ba ek ei, ya mani mei ełe wumb epi mulnjung ei, nipi ngumba nge sipirim. Sipipi kin, ei konu orung orung pei nge wumb nin, nga wumb tiłap endeim endeim nin, nga ek kanim kanim endeim endeim nge wumb nin, nga wumb ngenj eipi eipi pei, nipi ngumba. ⁷Ngopu kin, eim wii dinga topu yi nirim, “Enim Gos eim ekii sik kin, nga eim embe ambił tonu kindngii! Nimbił erang, Gos eim mei ełe wumb kanim kanim kos piipi kin, mok topu ermba kunum ei, tangpi sałim. Seng kin, enim Gos eim kin mong gopsing pii polk kin men tok erik ngungii. Nimbił erang Gos ei eim tonu epin konu ełe nin, nga ya mani mei ełe nin, nga ep noł ełe nin, nga noł kułup to tang punum ei, Gos eim pei eririm.”

⁸Pe nga, enjel endi kumb se pum enjel ei, ekii sipi, opu kin, ek yi nirim, “O Bapilon konu owundu ei, bok topu mani punum; keimi eim bok topu kis ełim. Konu owundu ei erang kin, wumb tiłap pei ei, amb ngunduk enmin oł ei, andan tang kin, dinga pepi pułum ei yi mił, eim wumb pei, noł wain dinga mił pułum noł wain ngang kin nunjung.

⁹Pe nga, enjel endi nga, enjel tał punjnguł konu ełe ekii se opu kin, ek dinga kindpi yi nirim. “Pe wumb nii endi, eim epi kung simbii ei kin, eim ond mił enjing gos ei, endi er mundnjung epi ei kin, men tok erik kin, nga mon epi mei embił min, angil tunding ełe erik kin, kapli wumb ei eim, Gos nge noł wain ei numba. ¹⁰Numba noł wain ei, Gos eim nge popuł kis ngumba. Ngopu kin, nga Gos eim noł wain ei noł kin, si ende kindpi kin, ngunerim mon. Ba Gos eim noł wain dinga ei, popuł kis mendpił mił, bein topu kin, kumep kis ngumba. Ngopu kin, wu ei noł wain ei numba wumb ei, kapli Gos nge enjel nin, kung siipsiip wał mił wu ei Krai eim kin mułngii konu kumb ełe, dup nok mułngii. Molk kin, ei kom ku muł er mołum ełe, nok mułngii. ¹¹Molk kin, pe dup nang kin, dup eskił ermba ei wumb ngenj kumbii kis ngumba ei, tonu kunum kunum minj pupu kin, mułmba kunum ei, wii mułngii ei, tangpi kin, emii pepi enermba mon. Enarpi kin, nga wumb ombu epi kung simbii kin, ond mił epi enjing gos kend endi kin, men tok erik ngunjung. Ngunjung wumb ei, mon embe sik enjing wumb ei, kunum kunum dup konu ełe kumbii kis singii.”

¹²Yi mił erang, oł embin tui ei nge, tonu om kin, kapli Gos nge oł kun ka ełmin wumb ei, dinga angk kin, Gos nge lo ek ei ekii sik kin, nga Jiisas kin pii dinga nik kin, er mułngii!

¹³Pe nga na piinj ni, tonu epin konu ełe ek endi tor opu kin, yi nirim. “Nim mon yi pulnjii” nirim. Nipi kin, “Wumb kombur pe koltmun wumb nin, nga kułngii wumb ei, Jiisas nge kongun ełmin wumb ei, en enim ka piingii! Keimi yi ka piingii!” Gos Gui Ka yi nim, “Wumb en enim kongun dinga enjing ei, si kindik kin kor mułngii ei, en enim kongun dinga erik kin, kor mułngii! Nimbił erang en enim oł kun ka enjing oł ei, en enim kin epin konu ełe ekii se tonu ołmun.” Oł kun ka enjing oł ei, Gos epin konu ełe mołum ei, eim oł ei, ni piimba.

Ya Mani Mei Ełe Kuni Poł Tonum Kunum Si Kułou Tungii

¹⁴Pe nga na kenj ni, konu kupu kuru ełe, wumb mił, epi endi multum ei, wu mił endi multum. Multum wu ei, ku gol king peng kon ei mił, endi peng ełe mondpu kin, nga tui jik endi, angil ełe ambiłpi mułum. ¹⁵Mułang kin nga enjel endi, men tołmun ngii ełe, si kindpi anda pupu kin, wii dinga top kin, kupu kuru ełe multum wu ei kin, yi nirim. “Nim tui jik sikin kin, mei ełe kuni poł topu mołum ei, sikin kin, kułou tunjii. Nimbił erang ya mani mei ełe kuni poł top mołum ei, tengnjii kunum sałim.” ¹⁶Yi mił erang, wu endi, tonu kupu kuru ełe multum ni, ei eim tui jik ambiłpi sipi kin, kuni poł tonum kuni ei, tami topu sirim. Sim kuni ei, mei ełe pei se kułou turum.

¹⁷Tang kin, nga na kenj ni, enjel endi, Gos men tołmun ngii tonu epin konu ełe tor orum. Opu kin, ei eim yi ku tui jik endi ambiłpi multum.

¹⁸Mułang kin, nga enjel endi, kułmał kałmin konu ełe, si kindpi kin tor orum. Orum enjel ei, eim dup tep ermba nge dinga pirim. Peng kin,

ei eim wii dinga topu kin, enjel endi, tui jik endi ambilpi multum enjel ei kin, yi nim. “Nim tui jik ei, sikin kin, nim na mani mei eġe, ond mong wain poġ topu moġum ei, tami tokun kin, kuġou tunjii. Tunjii kuni mong ei, poġ topu poru nirim. ¹⁹Yi miġ erang, enjel ei, eim tui jik miġ epi endi, mei eġe kupis kapis nim. Nipi kin wain mong tengim ei sipi kin, kuġou tum. Topu sipi kin, wain mong teningii eġmin konu eġe, oġup to kindim. Kindpi kin, ei yi miġ Gos nge popuġ kis owundu simba nge konu eġe kindim. ²⁰Kindang kin, Gos nge popuġ kis owundu erang kin, wain mong teningii eġmin konu eġe, konu owundu torung konu eġe, ambil sii tum. Sii tang kin, wain mong miyem si toġmun konu eġe, noġ kui owundu miġ, pupu kin tor orum. Opu kin, miyem ei, su 200 miġ konu turii mendpiġ pang kin, su angil orung miġ mur sirim.

**Enjel Angil Orung Nga Taġ, Oġ Embin Tui Kis
Eġe Angil Orung Nga Taġ Embilnjing**

15 ¹Pe nga jep oġ owundu mendpiġ endi, tonu muġ eġe tor wang kenj. Kenj ni, Gos nge enjel angil orung nga taġ en enim, oġ embin tui owundu angil orung nga taġ ei, wumb to kis ermba nge sik kin, tu wunjung. Tu wangin kin, oġ embin tui ei minj mendpiġ, poru neng ei, Gos popuġ kis owundu ei, poru nimba ku. ²Pe nga na kenj ni, epi tor om ei, ep noġ owundu kirapi miġ, epi eġe dup se ende kindik kin, enjing. Erik kin, na kenj ni, wumb opu erik kin, kung simbii owundu kin, eim ond miġ epi enjing ei kin, nga eim embe mon pulnjung epi ei, wumb to mani kindnjing. Kindik kin, wumb ombu en enim, ep noġ kirapi miġ, pim konu wer eġe angk mulnjung. Molk kin, Gos giisa miġ epi ei ngang kin, wumb ei ambilk mulnjung. ³Molk kin, Moses Gos nge kongun wu, golang niġim golang ei kin, kung siipsiip waġ miġ wu ei Krai ei eim nge golang ninjing. Nik kin, golang ei yi miġ ninjing.

“Owundu, Gos Dinga Owundu paġim. Nim en oġ kanim kanim ombu oġ ei, owundu ka wii mendpiġ paġim. Nim wumb konu orung orung moġmun wumb ei, king owundu moġun. Nim oġ kanim kanim eġin oġ ei, keimi, nga kun ka mendpiġ paġim. ⁴Owundu wumb pei nim kin mandring molk kin, nim embe ambil tonu kindngii! Nimbiġ erang nim mendpiġ, oġ kun ka minj eġin nge puġwu moġun. Wumb konu orung orung muġ oġ eġe moġmun wumb ei ok kin, enim embe ambilk men tok erik ngungii! Nimbiġ erang, nim oġ kun ka minj eġin oġ ei, peni eġe tor wang kin wumb pei kaninmin.”

⁵Pe nga ekii se, na kenj ni, Gos nge men toġmun ngii miġ konu eġe Gos moġuġum palting konu ka wii mendpiġ tuk moġpu kin epin konu eġe saġim ei, aki owundu tang kin, kenj. ⁶Pe nga Gos nge enjel angil orung nga taġ ei, Gos nge men toġmun ngii miġ konu eġe, en enim oġ embin tui owundu

angit orung nga tał ei sik kin, anda onjung. Ok kin, en enim konduk kuru ka wii tiłang erim konduk ei, kindik kin, nga ku gol ond kinemb mił endi tunjung epi ei, en enim pepił ełe, kan kulk pendnjing. ⁷Pendik kin, nga epi kapił kapił konj mołumun epi ełe, endeim mołpu kin, enjel angit orung nga tał mulnjung konu ełe enjel ei, ku gol ming ombu, angit orung nga tał ngurum. Ngang kin, Gos eim kunum kunum konj mołum pułwu ei, eim popuł kis owundu ming ombu, piki topu pirim. ⁸Peng kin, nga Gos nge tiłang owundu ka wii kin, eim noman dinga owii ei erang kin, Gos men tołmun ngii mił konu ełe, dup eskił mił epi ei, piki topu pirim. Yi mił erang kin, wumb endi, Gos men tołmun ngii mił konu ełe, nirik onermba mił pirim. Pirim, kunum ełe, enjel angit orung nga tał, en enim oł embin tui owundu angit orung nga tał ambilk kin, poru nimba kunum ei, kapił poru nirim.

Gos Eim Nge Popuł Kis Ei, Ya Mani Mei Ełe Wumb Kin Tonu Omba

16 ¹Pe nga na piinj ni, ek nipi, wii dinga topu kin, men tołmun ngii owundu ełe, tor opu kin, enjel angit orung nga tał ngurum. “Enim puk kin, Gos nge popuł kis ei, angit orung nga tał nge ming ei sipik kin, mani mei ełe wumb mołmun konu ełe bein tei!” a nirim.

²Neng kin, kumb se enjel endi, eim opu kin, Gos nge popuł kis ming ei, bein topu kin, mei mani ełe kindim. Kindang kin, erii ni, erii dinga kis ei, wumb kung simbii nge mon embe pim wumb ei nin, nga wumb ond mił epi erik, men tok ngok enjing wumb ei kin, erii kis ei, wumb ei kin tonu orum.

³Wang kin, nga enjel tał ei, eim Gos nge popuł kis ming ei, bein topu kin, mani ep noł ełe kindrim. Kindpi kin, nga noł ei, eim wumb kułii miyem mił, tonu orum. Wang kin, nga epi kanim kanim mer ep noł konj mulnjung epi ombu ei, pei kolk kin, poru ninjing.

⁴Nik kin, nga enjel tekliki nge enjel ei, eim Gos nge popuł kis ming ei, bein topu kin, mer noł ełe nin, nga noł pirpir om konu ełe kindrim. Kindang kin, ei nga miyem mił, topu kin, tonu orum. ⁵Pe nga na piinj ni, enjel endi, eim noł ełe tep ełim enjel ni, ek yi nirim, “Gos nim wumb kos piikin, ngołun ełin ei, oł kun ka pałim mił ełin. Nim oł kun ka wii mendpił er mołumun; nga nim ok mołumun nin; pe mołun ku.” ⁶Yi mił erang kin, wumb en enim Gos nge oł kun ka ełmin wumb nin; nga Gos epi ekii se tonu omba piik niłmin wumb ei, to kundangin kin, miyem bein tok kindnjing. Kindik ei yi mił peng kin, Gos nim noł pirpir miyem tonu om miyem ei sikin kin, wumb kis ei ngan kin, nungii. Nungii ei, en enim kumep kis kun siłmin!” ⁷Pe nga, na piinj ni, tonu kułmał katiłmin konu ełe, ek endi ni tor kindpi kin, yi nirim. “Owundu Gos, nim dinga owundu pałim! Keimi, nim kos piikin nikin ełin ei, ei am keimi kun ka ełin,” pa nim.

⁸Pe nga, enjel kapli kapli nge enjel ei, eim Gos nge popu kis ming ei, eni efe, bein topu kindrim. Kindang kin, Gos eim kanpi, wiik tang kin, eni ei, wumb dup dinga mi nurum. ⁹Nang kin, eni dup ei, mu owundu eririm. Erpi kin, wumb ei, nupu kis mundrum. Mundang kin, wumb ei, Gos nge embe ek bu embilnjing; ba Gos nge dinga ei, kapli ol embin tui kis ei, to mani kindilang; ba en enim noman efe, to ak tunarik kin, Gos nge embe ambil tonu kindnenjing mon.

¹⁰Pe nga enjel angil orung nge enjel ei, eim Gos nge popu kis ming ei, kung simbii nge king pel efe, bein topu kindrim. Kindang kin, wumb kung simbii nge, ek ekii sik mandring puk muljung wumb ei, konu emii pirim. Peng kin, Gos nge kumep kis wumb ei sinjing. Sik kin, en enim gupu anmbil kongk muljung. ¹¹Molk kin, nga en enim tonu epin konu efe Gos kin ek ngok enjing. Erik kin, nimbil erang en enim ngenj kumbii sik kin, nga ngenj erii erpi erim konu efe, en enim ol yi mi enjing; ba en enim ol kis enjing ol ei, bu ngok si kindnenjing mon.

¹²Si kindnarik kin, nga enjel angil orung nga endeim ei, eim Gos nge popu kis ming ei, nol owundu, 'Yupresis Nol,' nilmin nol efe, bein topu mani kindrim. Kindang kin, nga nol ei, eim jenjip kep er poru nim. Ol yi mi erang kin, wu king kopur, al eni tonu olum efe, omba nge er kun eririm. ¹³Erpi kin, nga na kenj ni, gui kis tekliki ei, dok mi ei, mer ka wembii kis nin, kung simbii owundu nin, ek kend ni tor kindilim wu epi ei nge gupu efe, gui kis dok mi, tor onjung. ¹⁴Onjung gui kis epi ombu, en enim gui kis mendpil. Nga en enim jep ol ei nge, kanim kanim elmin. Erik kin, pe gui kis tekliki en enim, tor ok kin, king konu mei efe orung orung pei, puk kin, se ende kindik kin, Gos Owundu noman dinga ei, owundu peng kin, kunum owundu tonu omba kunum efe, wang kin, owundu erngii.

¹⁵"Piingii! Na Jiisas waning wu mi, kapli orung ombii. Op kin, wumb nii endi, eim or pinarpi kin, nga konduk kun ka kindpi kin, nga eim ngenj efe, wii endnermba. Endnarpi kin, kapli eim wumb eipi kin singambil sinarpi kin, yi erpi endim kin, kapli eim ka piipi mulmba."

¹⁶Pe nga, gui kis tekliki en enim, king ombu si ende kindik kin, Eipru ek endi embe, 'Armakeron,' nilmin konu efe, kulou tunjung.

¹⁷Kulou tok kin, nga enjel angil orung nga tal nge enjel ei, eim Gos nge popu kis ming ei, bein topu kin, konu pop efe kindrim. Kindpi kin, nga ek endi, tonu king pel efe molpu kin, men tolmun ngii owundu mi konu efe, ni tor kindpi kin, yi nirim. Nipi kin, kapli, ol ei poru nirim," pa nim. ¹⁸Neng kin, nga konu kumb kinang erpi kin, tilang erpi kin, ek tengim. Tangpi kin, ei konu gur gali nipi kin, nga konu kopu owundu topu kin, mei olup olup eririm. Erpi kin, nga wumb er mundrum kunum ei, konu kopu endi, yi mi ok, tunatim mon. Ba kunum efe, konu kopu owundu kis mendpil topu kin, mei pei olup olup eririm. ¹⁹Erang kin, nga

konu owundu Bapilon ei, tuk gurpu kin, konu tekliki mił seng kin, wumb mulnjung ei, to kis erpi kin, nga konu owundu mei ełe orung orung pei to kis eririm. Erpi kin, Gos eim Bapilon ni, konu owundu ei piirim. Piipi kin, oł yi erang kin, noł wain mer noł nołmun ming ełe multum. Multum noł wain ei, Gos nge popuł kis ei, Bapilon konu owundu ełe, nok poru ninjing. ²⁰Poru nik kin, nga konu kembis kembis ombu pei am purum. Pang kin, nga konu komung pei pupu kin, poru nimba ku. ²¹Poru neng kin, nga konu kumb dindaming owundu ombu, embin ełim ei kopii kon owundu mił, dindaming endeim endeim ni, embin yi mił eririm. Erpi kin, nga tonu kupu muł konu eł, mani opu kin, wumb mulnjung konu ełe orum. Opu kin, nga wumb en enim, Gos kin ek ngok kin, ek kis ninjing. Nimbił erang, dindaming owundu ombu, mani konu ełe, wangin kin, am oł embin tui kis owundu mił, tonu opu kin, wumb pei to kis eririm.

Oł Kis Ełim Amb Ei Kumep Kis Siłim

17 ¹Pe nga enjel angil orung nga tał nge enjel endi, ming endi ei ambilpi sipi kin, na kin opu kin, ek ekin topu kin, yi mił nirim. Nipi kin, “Nim ya wan kin, na nim amb wakin oł kis ełim amb mił, Bapilon konu owundu ełe, noł pei ełe mołum amb ei, eim kumep kis owundu simba nge ełim. Erpi kin, oł ei nge, na nim kin andan top kin, ngumbii end. ²Erip kin, nga ya mani mei ełe, wu king kopur pei, amb mił Bapilon konu owundu ei kin, oł kis kanim kanim ombu, eim kin enjing. Erik kin, nga wumb ya mani mei ełe, konu orung orung wumb pei, en enim amb ei kin, oł kis enjing ku. Erik kin, noł wain mił, nok kin, wulu mił pang kin, en enim noman ełe oł kis pei yi erik mulnjung.

³Molk kin, pe Gos nge Gui Ka ei, na kin dinga ngopu kin, na si mengpi kin, wumb mulenjing wii sim konu ełe sipiłim. Si pang kin, pe na kenj ni, amb endi, eim tonu kung simbii kundii endi, pim konu ełe multum. Mołpu kin, nga kung simbii kundii ei, eim mon embe kanim kanim ei, eim ngenj ełe, piki topu multum. Multum mon kanim kanim ei, Gos kin ek buł ambilpi mundrum. Mundum kung simbii ei, eim nge peng ei angil orung nga tał pirim; nga girman ei nge, engki pei pirim. ⁴⁻⁵Peng kin, nga amb ei, eim konduk kundii mendpił nin, kundii mił king kindiłim endi kindpi kin, nga ku gol mił epi ei kin, nga kom ku ka wii nin, nga biis ka wii ka wii ei, ku owundu pułum ku epi ombu ei kin, ngenj ełe tałpi pendrim. Pendpi kin, nga amb ei, eim angil ełe kenj ni, noł ming endi ku gol kin, oł kis kumun ngum epi ei, Gos ningil ełe, pei piki topu pirim. Pang kin, nga oł kis penj nin, oł kis wu amb ngunduk ełmin oł ei, ming ełe piki topu pirim. Peng kin, amb ei eim mei embil ełe, mon endi poł pendim pirim. Pirim mon ei, ek ekin endi pirim. Pirim mon ei yi mił, Bapilon konu owundu ełe amb ei, oł kis mam arim pendpi ełim. Erpi kin, nga oł kis ei, amb ei wumb kin, mei konu ełe orung orung pei, mam

arim pendpi kin oł kis owundu ełim. ⁶Etim amb ei, eim Gos nge wumb to kondpu kin, nga Jiisas kin pii gii nik kin, eim ek ni tor kindik enjing wumb ei, to kundrum. To kondpu kin, nga amb ei, wumb ombu nge miyem nopu kin, wulu pang kin multum. Mułang kin, na oł ei kanip kin, puku sip kin, tungu enj muls.

⁷Ba pe nga, enjel endi, na kin kii sipi kin yi nirim, “Nimbił erang nim noman embin tokun piin? Kapłi na nim kanip kin, epi koi er pałim epi ei, pułe nip kin, nim ngumbii end. Erip kin, ei amb oł kis er andiłim ei nge, ek pułe nimbii end. Erip kin, nga kung simbii epi ei nge, peng embił ei angil orung nga tał; nga girman epi ei nge, engki pei pałim epi simbii ei, eim amb ei sipirim. ⁸Si pang kin, nga kung simbii epi ei, nim kan epi ei, eim kunum ok endi, eim konj multum. Ba pe eim molałim. Mularip kin, ekii se, sip pinałim tukpu ełe, si kindpi kin, tor opu kin, tonu omba. Opu kin, kung simbii ei, am ba. Pang kin, pe wumb kombur en enim, ya mani mei ełe, mulnjung wumb kopur, Gos muł mei eririm kunum ei, eim wumb embe, mon mił epi kunum kunum konj mołułum ei, pulerim wumb ei, en enim kung simbii mił epi ei, kanik kin, en enim noman embin to piingii. Nimbił erang ok, kung simbii mił epi ei multum; ba pe molałim. Mularpi kin, nga ekii se, tonu omba.

⁹Wang kin, kałpi pe wumb nii endi, eim noman ka pim kin, eim kapłi epi ei piipi kin, kun ermba. Erpi kin, nga peng ei angil orung nga tał ei, yi mił komung owundu angil orung nga tał pirim. Peng kin, nga amb ei, eim komung angil orung nga tał pim konu ełe, tonu multum. ¹⁰Mołpu kin, nga ei yi mił ku, peng angil orung nga tał ei, ei yi mił, king angil orung nga tał mił, andan tołum. Tang kin, king angil orung am puk kin, poru ninjing. Nik kin, nga king endi pe mołum. Mołpu kin, nga king endi, tonu onerim mon; kołuł enim. Erang kin, ekii se tonu omba kunum ei, eim kunum aninga kopur mołpu kin, poru nimba ku. ¹¹Yi mił, pe nga kung simbii ei, ok multum; ba pe eim molałim mon. Mularpi kin, kung simbii ei, angil orung nga tekliki mił king ei, angil orung nga tał nge king ende mił mulnjung; ba pe king ei, am pupu kin poru nimba.

¹²Nipi kin, nga kom girman engki ken ei, yi mił king engki mił, ba en enim king nge dinga ei sinenjing. Sinarik kin, nga ekii se, en enm kung simbii kin ouni, king nge dinga ei singii. Sik molk pangin kin, king engki ei, eni aninga kopur king, kung simbii kin ouni mułngii. ¹³Molk kin, king engki ei noman ende sek mulnjung. Molk kin, nga en enim nge dinga nin, noman dinga ei, en enim kin pirim. Peng kin, en enim nge dinga ei, kung simbii ei ngunjung. ¹⁴Ngok kin, king engki nin, kung simbii ei, kung siipsiip wał mił wu ei, Krai eim kin opu erngii. Erangin kin, kung siipsiip wał mił wu ei, Krai ei eim kung simbii nin, king engki ei, to mani kindmba. Nimbił erang kung siipsiip wał mił wu ei Krai ei, eim wumb owundu nge Owundu mołułum. Mołpu kin, nga eim mei wumb

king pei ei nge king moʔuʔum. Moʔpu kin nga wumb eim kin molk kin, eim nge ek ekii sik eʔmin wumb ei, eim nge wumb nipi mondrum; nga wumb ei eim ek keimi ekii sik eʔmin wumb ei, kung siipsiip waʔ miʔ wu ei Krai kin, tep tok opu enjing ei, dinga kindik enjing.

¹⁵Erik kin, nga enjel ei, eim ek yi ku nipi kin, na ngurum. Ngopu kin yi nim, “Pe noʔ ei, nim kan noʔ ei, amb oʔ kis eʔim amb miʔ ei, eim tonu moʔum noʔ ei, wumb mei konu eʔe orung orung wumb nin, nga tiʔap eipi eipi pei kuʔou tok moʔmun wumb nin, nga wumb ngenj eipi eipi nin, nga ek kanim kanim pim wumb ei, kuʔou tok moʔmun. ¹⁶Molk kin, pe girman engki ei king engki miʔ epi ei, nim ken ei kin, nga kung simbii epi ei kin, se ende puk kin, amb oʔ kis eʔim amb miʔ, konu owundu ei kin, kis piik kin, opu orung erik ngunjung. Ngok kin, pe en enim amb miʔ ei, eim to kis erik kin, eim epi konduk nin, epi ei to piltan tok kin si kindngii. Si kindik kin, nga en enim amb ngenj ei nok kin, nga ngenj sik kin, dup konu eʔe keʔngii. ¹⁷Kalk kin, yi miʔ pe, Gos eim erang kin, en enim noman tuk eʔe muʔang kin, noman ende sek kin, Gos eim noman eʔe piim miʔ oʔ ei miʔ, erik tonu kindnjing. Kindangin kin, oʔ endi enjing eʔe, kung simbii miʔ epi ei, en enim noman dinga ngangin kin, tep eʔim. Yi er muʔangin kin, nga Gos nge ek nirim miʔ, keimi tonu orum.

¹⁸Opu kin, nga amb ei, nim ken amb miʔ ei, Bapilon konu owundu miʔ seng kin konu ya mani mei eʔe, konu orung orung wumb nge king eim tep eʔim.

Bapilon Konu Owundu Kis Moʔpu Kin Poru Nim

18 ¹Pe nga ekii se, na kenj ni, enjel nga endi, ei tonu epin konu eʔe tor opu kin mani orum. Opu kin, nga ei eim noman dinga owundu mendpiʔ pirim. Peng kin, eim tiʔang ka wii ei, ya mani mei konu eʔe pei tiʔang eririm. ²Erpi kin, nga eim ek dinga nipi yi nirim, “Nga Bapilon konu owundu ei, mani pupu kin, kis moʔpu kin, si kindrim. Si kindang kin, Bapilon konu ei, gui kis kin, kun ka pinaʔim oʔ ei, piki topu multum. Moʔpu kin, nga gui kis penj muʔum nin, nga kei kis penj muʔum nin, kei kis mendpiʔ ei, pei eim kin moʔmun. ³Molk kin, nimbiʔ erang konu orung orung wumb pei, Bapilon konu owundu eʔe kin, oʔ kis kanim kanim enjing ei yi miʔ, en enim Bapilon konu eʔe kin, noʔ wain dinga miʔ ei nunjung. Nok kin, nga ya mani mei eʔe wu king ei, eim amb oʔ ka eʔim amb ei kin, oʔ kis eʔmin oʔ ei, ouni ni enjing ku. Erik kin, nga ya mani mei wumb kongun kanim kanim eʔmin wumb ei, amb eim kin kongun yi erik kin, ku pei sik kin kongun owundu erik kin, oʔ kis kanim kanim yi enjing. ⁴Erik kin, nga na piinj ni, ei tonu epin konu eʔe, ek eipi endi yi nirim,

“Na nge wumb, enim amb oʔ kis eʔim amb miʔ konu owundu ei kin, si kindik kin, tor wei! Mon pim kin, enim oʔ kis eʔim

amb ei kin, oł kis erim ei, yi ku erngii. Nga mon pim kin, enim amb eim nge oł kis erim ełe nge, enim kumep kis singii. ⁵Yi mił, eim oł kis ełim oł ei nge, am ei tonu pupu kin, epin konu ełe mił, kaplı er pałim. Peng kin, nga Gos amb ei, eim oł kis kun pinerim oł eririm ei, Gos piłim. ⁶Yi mił nga, amb ei, eim oł kis ełim mił, enim yi mił ku, kumep kis orung kindik kin, ngungii. Ngok kin, nga eim oł kis kanim kanim pei, se ende kindpi, erim ei, yi mił ku, enim eim kin kumep kis ei, pei se ende kindik kin, eim kin ngungii ku. Ngok kin, pułe ei yi mił, eim noł wain dinga kis sipi kin tengingii erim yi mił, enim eim kin kumep kis ming ełe, tengingii erik kin, noł wain dinga kis mił ngangin kin, numba. ⁷Nopu kin, nga amb ei, eim embe ambił tonu kindpi kin, nilkeng sipi kin, oł kis kanim kanim pei ełim. Yi mił ku, enim eim kin ngenj kumbii kis owundu ngungii. Ngok kin, kaplı eim oł kis erpi kin, nilkeng sim mił ngungii. Ngok kin, enim eim kin erangin kin, ngenj kumbii pei sipi kin, ke dinga nimba. Nipi kin, eim noman tuk ełe eim yi ni piłim. ‘Na nam kuin mołup kin, kuin peł ełe moł,’ yi ni piłim. ‘Piipi kin, nga na nam amb endi, wam kułang kin, wii mołum ei, yi mił mulermbii. Mularip kin, ełe nge, noman embin ei, na kin tonu onerang kin, na ke ninermbii mon,’ pa yi nirim. ⁸Nipi kin yi mił erang, oł embin tui kanim kanim pei eim kin kunum endeim tonu omba. Opu kin, oł embin tui ei, wumb pei kułangin kin, wumb pei ke dinga wii nengin kin, nga kuni owundu simba. Seng kin, ekii se dup owundu kis, Bapilon konu owundu pei nopu kin, poru nimba. Yi mił, Gos Owundu ei, eim dinga owundu kis pałim ei, Bapilon konu owundu ełe, kumep kis ngopu kin, kos piipi kin, mok topu ermba.”

⁹Pe nga, ya mani mei ełe wu king ombu, amb ei kin oł kis erik kin, nga king wu ombu, en enim nilkeng kanim kanim sik kin, ełmin. Erik kin, yi mił king wu ombu, amb ei, konu owundu Bapilon ei, dup nopu kin, eskił erang kin, kanik kin, ke nik kin, pepił ełe kepıi tok kin, yi ełmin. ¹⁰Erik kin, nga amb ei, ngenj kumbii owundu kis seng kin, en enim mund mong erik kin, en enim konu turii ełe angk kin, yi ninjing. “Sin kaimb siłmin, Bapilon konu owundu ei, sin kaimb siłmin. Nim konu owundu kis dinga sałim. Seng kin, nim eni endeim mendpił ei, nim oł kis en ełe nge, kumep kis nim kin tonu orum.”

¹¹Pe nga, ya mani mei ełe wumb, kongun owundu erik kin ku nin epi pei sik erik kin, mołmun wumb ei, amb ei nge piik kin, ke nik kin, noman embin tang kin, piik mołmun. Nimbił erang wumb en enim nge epi ka ei

nge, amb ei nga top enermba mon. ¹²⁻¹³Enarpi kin, nga wumb nii endi, eim kapli ku gol ni, ku silpa nin, kom ku ka wii ei nin, nga kom ku mił epi endi, biis mong ku tonu pendik kin, singii epi nin, nga konduk kuru ka wii nin, nga konduk kundii mił, kanim kanim ei nin, nga konduk ka wii mendpił ei nin, nga ond kanim kanim mur ka wii tołum ond ei nin, nga epi kanim kanim pe ombu, kung elepenj girman sik ełmin ei nin, nga ond ku owundu top ełmin ond ei nin, nga kapa nin, nga ain nin, nga kom ku mon sałiłim ku ei nin, epi singin mur ka wii tołum epi tał, kuni ełe kindiłmin ei nin, nga dup kiłangin nopu kin, mur ka wii tołum epi ei nin, nga kanim kanim kopung mur tołum nin, nga mur ka wii tołum epi ei nin, noł wain nin, nga kuni kałiłmin kopung nin, nga kuni plawa nin, kuni wiis nin, nga kung kou nin, nga kung siipsiip nin, nga kung os nin, kung os keris nin, epi ko wuk sipik kin, kongun wii ełmin wumb nin, epi ombu pei yi kapli top er nga sinerngii mon! ¹⁴Nga kongun owundu erik kin, ku owundu siłmin wumb ei, amb eim kin ek yi ninjing, “Nga epi ka kanim kanim nim simbii ni piikin kin, noman to piinjii epi ei, nim sinenjii mon; am ba. Pang kin, nga epi kanim kanim pei ku tonu pendik kin, sin epi ei nin, nga epi ka wii ngenj moke en epi ei, am pupu kin, poru nirim. Nipi kin, nga wumb nim kin, epi ei ngenj ełe peng kin, kinerngii mon!” ¹⁵⁻¹⁷Kinarik kin, wumb ombu en enim kongun owundu erik kin, ku sik ełmin wumb ei, en enim konu owundu ełe, kongun erik kin, en enim ku nin epi pei sinjing. Sik kin, nga en enim konu turii angk mulnjung. Molk kin, nimbił erang wumb ei, en enim amb ei ngenj kumbii sinim ei, kanik kin, mund mong ełmin. Erik kin, pe en enim ke nik kin, noman embin to piik kin, erik molk kin en enim ek yi ninjing, “Nim kaimb siłmin, nim kaimb sipin kin, konu owundu ełe ngołmun. Ngok kin, ok amb ei, eim alap kuru ka wii kindpi kin, nga alap kundii kanim kanim tałpi kin, eim ku gol nin, kom ku ka wii nin, biis ka wii nin, epi ku owundu pułum epi ei, ngenj ełe moke erpi mundrum; ba eni endeim ełe, epi ombu pei er kis mondpu kin poru nirim.”

Nipi kin, pe noł kanu nin, nga noł kanu masin ambiłiłim wu nin, nga noł kanu ełe kongun ełmin wumb nin, nga noł kanu ełe top erik kin, konu eipi pungii onjung wumb ei nin, nga ep noł kongun erik kin, ku sik ełmin wumb ei nin, en enim konu turii mendpił angk molk. ¹⁸Molk kenjing ni, konu dup nopu kin, eskił erang kanik kin, en enim ke dinga nik kin, yi ninjing. “Bapilon konu owundu sałim! Yi mił, konu eipi endi sinałim mon!” ninjing. ¹⁹Nengin kin, pe en enim mei kułman ei, sik kin, en enim tonu peng ełe kindnjing. Kindik kin, nga en enim ke nik kin, noman embin to piik yi ninjing, “Kaimb siłmin! Kaimb siłmin! Bapilon konu woundu ei, dup nonum ei, sin kaimb siłmin. Sik kin, konu owundu ełe, am wumb pei en enim, noł kanu nin, epi ei ep noł ełe wumb kom ku nin, epi kanim kanim pei sirim. Sipi kin, nga eni endeim mendpił ełe, konu owundu ei, kis mołpu kin, poru nirim.

²⁰Pe ei tonu epin konu eŕe wumb ka piingii! Nga Gos nge pii gii wumb nin, nga Gos nge kongun eŕmin wumb nin, nga Gos nge ek ka ni tor kindiŕmin wumb nin, ei pei en enim amb ei, nipe oŕ endi eŕim konu ei, Gos kos piipi kin, kumep kis ngum eŕe, ka wii piinjing.

²¹Pe nga enjel noman dinga paŕim enjel ei, eim kom ku owundu ei, ko wupu kin, tonu sipi olkup topu kin, mer ep noŕ eŕe mani kindrim. Kindpi kin, nga eim ek yi nirim, “Oŕ yi eŕim ei, yi miŕ ku, Bapilon konu owundu ei, olkup dinga to kindang kin, wumb nga kinerngii mon! ²²Nga golang nik nin, giisa tok eŕmin ei nin, mingaŕ miŕ epi ei nin, beli miŕ epi ei ke niŕim ei, nga nim amb miŕ konu owundu eŕe, wumb nga piinerngii mon! Piinarik kin, nga kongun kanim kanim eŕmin wumb endi, nga nim Bapilon kin, kur kan sinerngii mon! Nga kom ku owundu endi wiis eŕe, si pok pok erang kin, ek tangnim yi miŕ endi, nim amb owundu miŕ ei kin, ek tingang piinerngii mon ku! ²³Nga dup jep endi nopu kin, tiŕang erang enim ei, nim kin nga yi miŕ, endi kinerngii mon! Nga kangki amb simba min, ambiŕ wu ba eŕmin oŕ ei, nga endi nim kin, nga piinerngii mon! Piinarik kin, yi miŕ, ok nim nge wumb kongun owundu erik kin, ku sik eŕmin wumb nin wu ombu, en enim noman dinga owundu ei, ya mani mei eŕe, konu orung orung pei peng kin, mulnjung. Molk kin, nga nim kunj men, ek kend tokun kin, ngan eŕmin oŕ ei, enim ya mani mei konu eŕe orung orung pei wumb kin, yi eŕin.”

²⁴Nga Bapilon konu owundu to kis mundrum. Nimbiŕ erang, Gos nge ek ka ni tor kindiŕmin wumb nin, nga Gos eim nge pii gii nik kin, oŕ kun eŕmin wumb pei ei nge, miyem ya mani mei eŕe konu owundu eŕe muŕang kin, kan sinjing. Sik kin, wumb nii endi, en enim ya mani mei eŕe, tok kundjung wumb ei nge miyem ei, nim Bapilon kin, kan sinjing ku.

Gos Nge Wumb Bapilon Konu Owundu Dup Nopu Kis Eŕim Ei Ka Piinjing

19 ¹Nga ekii se, ei na piinj ni, ei tonu epin konu eŕe wumb pei miŕ molk kin, ek tangk kin, wii dinga tok molk kin, en enim ek yi ninjing, “Gos nge embe ambiŕ tonu kindiŕmin. Sinim nge Gos ei, eim sinim sipi orung sim. Nga eim nge tiŕang owundu paŕim. Nga eim dinga owundu paŕim ei, Gos eim nge mendpiŕ paŕim. ²Peng kin, yi miŕ Gos eim kos piinim ei, am kun ka nin, keimi mendpiŕ piŕim. Piipi kin, nga amb oŕ kis eŕim konu owundu eŕe, amb miŕ ei, eim mei eŕe wumb kin, oŕ kis erpi kin, to kis eŕim. Erang kin, Gos eim amb miŕ ei kin, kos piipi ngurum. Ngopu kin, nimbiŕ erang amb ei, eim Gos nge kongun wumb ei, to kundrum. Kundang kin, Gos eim kumep kis eŕe, konu ei amb miŕ konu ei kin ngurum. ³Ngopu kin, wumb pei en enim, nga wii dinga tok kin, yi ninjing, “Gos nge embe nga ambiŕ tonu kindamin! Dup eskiŕ Bapilon konu owundu eŕe nopu kin tonu kunum kunum purum.” ⁴Pe nga men toŕmun

wu num wumb engki tał, nga kapil kapli ei nin, nga konj mołumun epi kapil kapli ei nin, en enim Gos king peł kumb ełe, kan mani kanik kin, ming gopsing pii polk kin, Gos kin men tok ngok kin, yi ninjing, “Ei keimi! Sinim Gos nge embe ambil tonu kindamin!”

⁵Pe nga, Gos king peł ełe, ek nipi kindang opu kin, yi nirim. “Sinim nge Gos ei, eim embe ambil tonu kindamin! Enim Gos nge kongun wumb pei nin, nga wumb num nin, nga wumb kembis nin, nga enim Gos kin mund mong erik kin, eim kin ekii sik kin, enim pei, Gos nge embe ambil tonu kindngii!” ⁶Pe nga na kom se piinj ni, wumb pei kułou to molk kin, ek tengnjing ei, noł kułup ek tangnim mił nin, nga konu gur gali dinga niłim mił ek tengim. Tangpi kin, na piinj ni, en enim ek yi ninjing, “Gos nge embe ambil tonu kindamin! Owundu ei, sinim nge Gos, eim dinga wii mendpil peng kin, eim sinim nge king tep er mołum.” ⁷Pe sinim noman ka sepin nin, noman ka ka piipin kin, Gos Owundu mołum ei, eim embe ambil tonu kindamin! Nimbil erang, Gos nge kingam, kung siipsiip wał mił mołpu kin, amb mił simba kunum ei, tonu orum. Opu kin, nga amb ei, pii gii ninjing wumb ei, eim wu ba nge konduk kindpi kin, er kun er mołpu kin, poru nirim. ⁸Nipi kin Gos amb ei, eim konduk am ka wii ngang kindpi kin, er kun er mołum konduk ei, am kuru nin, konj ka wii sałim ei, oł kun ka ełmin. Erik kin, oł yi mił erim ei, Gos nge pii gii niłmin wumb ei, oł kun ka oł yi mił ełmin.”

⁹Erik kin, nga enjel ek yi nipi kin, na ngurum, “Mon, yi mił pułii! Wumb nii endi en enim, Gos kingam eim kung siipsiip mił mołpu kin, amb simba nge kuni nungii nge nipi kin, wii topu kin, tu wum wumb ei, ka piik mułngii!” Nga enjel ei, na kin yi nim, “Gos nge ek ei, ek keimi mendpil pałim.” ¹⁰Pe nga na enjel simb ełe, kan mani kanip men tumbii enj; ba eim ek yi nipi na ngum, “Nim yi enerii mon! Na nam, nim nge angnim noł kin, nim kongun ende wu moł. Mołup kin, na enim kin, Jiisas nge ek keimi ei, ambil gii nik mołmun. Molk kin, pe Jiisas ek keimi ei, Gos nge Gui Ka epi ei, Jiisas nge ek ka wii ni tor kindiłmin ende mił mołmun. Molk kin, nim Gos kin men tokun kin, eim embe ambil tonu kindnjii!”

Wumb Endi Tonu Kung Os Kuru Ełe Ap To Mułum

¹¹Pe nga, na kenj ni, tonu epin konu ełe aki topu sirim. Sipi kin, konu ełe kung os kuru endi multum. Mołpu kin, pe kung os ap tołum wu ei, eim embe Pii Gii Niłim Pułwu nin, Oł Keimi Ełim Pułwu mołum. Mołpu kin, eim oł kun ka erpi kin, kos piipi kin, opu ermba oł ei, kun ka ełim. ¹²Erpi kin, pe eim ningil ei, dup anmbil mił, gur nirim; nga eim peng ełe king peng kon ei nge, pei mondułum. Mondpu kin, nga embe endi ei tonu eim mei embil ełe, mon poł pendrim; ba mon ei, wumb endi pułe ei, pii kun enałmin mon! Eim mendpil mon ei, pułe piłim. ¹³Nga

eim konduk olt kindrim eġe, miyem topu pirim. Peng kin, nga eim embe ei yi niġmin, “Gos nge Ek Ka,” pa niġmin. ¹⁴Nga ei tonu epin konu eġe, opu ond wumb en enim, eim kin ekii sinjing. Sik kin, tonu kung os kuru eġe molk kin, en enim ngenj eġe, konduk ka wii kuru kindik kin, punjung. ¹⁵Puk kin, nga kumb eġe nge wu ei, eim gupu eġe tui jik tukum muġum tui ei, tor orum. Opu kin, eim tui ei, wumb pei to kundmba. Topu kin, nga eim ain dinga endi, ambiġpi kin, wumb mei konu eġe orung orung pei wumb ei, tep er muġmba. Moġpu kin, eim ond wain mong ei, ambiġ sii topu kin, mer noġ wain sii toġmun konu eġe noġ wain ei miġ, Gos dinga owundu mendpiġ ei, eim nge popuġ kis owundu tor kindmba. ¹⁶Kindpi kin, eim nge alap ei kin, muġa peġ eġe, mon embe yi miġ pirim, “King Moġmun eġe moġ ei, Kumb eġe Kindiġim Wu; nga Wu Owundu moġmun eġe moġ ei, Kumb eġe Kindiġim Wu ku.”

¹⁷⁻¹⁸Pe nga, na kenj ni enjel endi eni pim konu eġe, angpi multum. Moġpu kin, eim wii dinga topu kin, kei sikapi miġ kei kanim kanim pei ei, tonu muġ eġe bur nik kin, punjung konu kindrim. Kindpi kin, yi nim, “Enim pei kuġou tangin kin, Gos enim kuni owundu ngumba weiyo! Ok kin, wu king nin, nga opu tep eġmin wu nin, nga opu ond wu dinga nin, nga kung os nin, nga kung os ap toġmun wumb nin, nga wumb ngenj pei nin, nga kongun wii eġmin wumb nin, nga kongun wii enaġmin wumb nin, nga owundu nin, kembis ouni, ngenj eġe pei enim nungii wei!” a nirim.

¹⁹Pe nga na kenj ni, kung simbii owundu kin, mei konu eġe king pei kin, en enim opu ond wumb pei kupou tok kin, ya eim kung os kuru endi ap tonu multum wu ei kin, eim opu eġmin wumb ei kin, opu erngii nge mulnjung. ²⁰Mulk, ba kung simbii owundu ei kin, ek ni tor kindiġim ek kend wu endi, eim jep oġ kanim kanim kung simbii owundu kumb eġe erpi ei, paki topu eġim wu ei nin, wumb nii endi, eim kung simbii owundu ei, mon embe ambiġ tonu kindik nin, eim nge ond miġ epi ei, men tok eġmin wumb ei kin, oġ kend to ngopu eġim wu ei kin, kung simbii owundu ei taġ, to kan ngurum. Ngopu kin, wu taġ ei, olkup topu kin, noġ gopu dup eġe, muġ owundu kis kunum kunum nopu eġim konu eġe kindrim. ²¹Kindpi kin, nga wu endi, kung os kuru ap to multum wu ei, eim gupu eġe tui jik tor orum tui ei, sipi kin, wumb eipi ei, pei to kundrum. Kundang kin, kei pei ok kin, wumb minj ngenj ei pei, no poru nimin nik kin, nunjung. Nangin kin, kei en enim pinang purum.

Seisen Kan Ngii Kung Ngii 1,000 Miġ Pei Muġum

20 ¹Pe na kenj ni, enjel endi epin konu eġe mani orum. Opu kin, eim angii eġe, kii waġ endi tukpu sip pinaġim nge kii endi kin, nga kan sen dinga wii embin owundu erim endi, sipi kin er tu wurum. ²Tu wang opu kin, ka wembii owundu ei ambiġ gii nirim. Nipi kin,

wembii ei, kumb okrii moŕpu kin, oŕum wembii ei, eim gui kis mendpiŕ Seisen multum. Moŕpu kin enjel ei, kan sen dinga eŕe, to kan ngopu pindang kin, kung ngii 1,000 pei o purum. ³Pupu kin, pe enjel ei, eim ka wembii owundu ei, olkup topu kin, mer tukpu sip pinaŕim tukpu olt eŕe, mani kindrim. Kindpi kin, ondu ngopu kin, nga lok to dinga pendrim. Pendpi yi erang kin, Seisen ei eim, wumb muŕ oŕ konu pek punmun ei, eim ek kend topu, ngunarpŕi muŕang kin, kung ngii 1,000 pei o purum. O pang kin, ekii se, eim kan posik, wak tangin kin, eim kunum aninga kopur wii andpi kin, muŕmba nge purum.

⁴Pe na kenj ni, king moŕuŕmun peŕ eŕe nge, wu kopur ei, sim konu eŕe wu kombur mulnjung. Mulnjung wu ombu, Gos kongun ngang wumb kin, kos owundu piik kin, mok tok erngii nge mulnjung. Molk kin, pe nga wumb nii endi en enim, Jiisas kin pii gii nik kin, wumb ni ngok kin, Gos nge ek ka ei, ambiŕ gii dinga nik enjing wumb ombu, en enim min men miŕ wu ombu, kenj ni mulnjung ku. Molk kin, nga opu orung wumb, Gos nge wumb ei, to kundnjung. To konduk kin, nga na kenj ni, en enim kung simbii owundu ei kin, nga eim ond miŕ epi enjing ei kin, ei men tok ngunenjing. Ngunarik kin, kung simbii kis ei, eim nge embe mon ei, wumb mei embiŕ eŕe nin, angŕiŕ eŕe mon to mundnenjing. Mundnarik kin, wumb ombu en enim, konj muŕngii nge noman konj ei, sik pendik kin, en enim king miŕ, Jiisas kin tep to muŕangin kin, kung ngii 1,000 pei ombu nge mulnjung. ⁵Muŕangin kin, nga wumb kuŕii kombur, en enim konj muŕngii noman ei, kunum eŕe sinenjing wumb ei, en enim kolk muŕangin kin, kung ngii 1,000 pei omba nge mulnjung. Molk kin, ei am kumna mina kin, wumb kuŕii angk kin tonu ongii nge kunum. ⁶Wumb nii endi, eim koŕpu kin kumna angpi kin, tonu omba wumb ei, en enim ka piik kin, oŕ kun ka er muŕngii. Molk kin, nga ekii se kuŕngii wumb ei, dinga peng kin, kumb se kulnjung wumb ei, to mani kindnerngii mon! Ba nga wumb ei, Gos Kraiŕ teŕ nge, kuŕmaŕ keŕngii wumb miŕ muŕngii. Molk wumb ei, Kraiŕ kin king 1000 kung ngii pei, tep er muŕngii.

Gos Seisen To Kis Erim

⁷Kung ngii pei 1,000, ei poru neng kin, Seisen eim kan ngii eŕe, kan ngok pendnjing ei, tor kindangin kin, omba. ⁸Omba ei, opu wumb mei konu ekin angŕiŕ mong kapiŕ kapiŕ poru saŕim wumb ei, ek kend to ngumba nge omba. Opu kin, wumb tiŕap ei, Gos konu kin, Mekok konu teŕ, Seisen ei pupu kin, wumb si ende kindang kin, opu miŕ erngii nge ba wumb ei, wumb ep noŕ wer eŕe, ku kulta moŕum ei miŕ, yi kapiŕi muŕmun. ⁹Molk kin, nga opu ond wumb en enim, mei konu orung orung pei, tonu puk kin, Gos nge wumb si pok erik kin, Gos nge mei kaimb sipi kin, eim wumb noman ngopu mei konu owundu ei, opu orung wumb pei si pok enjing; ba dup endi epin konu eŕe, Gos kindang mani opu kin, wumb ei

pei nopu kin, er kis er poru nirim. ¹⁰Nipi kin, nga Seisen wumb pei kend topu ngurum. Ngang kin, Gos Seisen eim olkup topu kin, mer noʔ gopu dup eʔe, mani kindrim. Kindrim konu eʔe, kung simbii owundu kin, ek kend topu ni tor kindiʔim wu ei kin, mer dup konu eʔe ok mulnjunguʔ. Muʔangiʔ kin, nga wu kis tekliki ombu, epin tinga kunum kunum dup konu ngenj kumbii kis sik kin, kunum kunum muʔngii.

Kos Mendpiʔ Tonu Om

¹¹Pe nga na kenj ni, king moʔuʔum peʔ kuru owundu endi sim konu eʔe, wu endi multum. Moʔpu kin, wu ei kumb eʔe, muʔ mei taʔ, wu ei kin si kind punjnguʔ. Punguʔ kin, nga muʔngiʔ konu endi sineririm. ¹²Nga na kenj ni, kulnjung wumb owundu kembis taʔ miʔ ombu, en enim king peʔ sim konu eʔe ok kin, angk mulnjung. Molk kin nga mon kombur aki turum. Topu kin, nga mon endi aki turum ku. Aki topu mon ei, konj muʔngii nge mon. Pe nga kulnjung wumb en enim, oʔ nimbiʔ oʔ erik puk oʔ ei, mer mon ombu kanpi kin, en enim mok turum. ¹³Pe nga ep noʔ kuʔii wumb mulnjung wumb ei, ngopu orung kindrim. Kindpi kin, pe noman tuk gii kuʔii oʔ ei kin, nga kuʔii ngenj miʔ mei konu saʔim ei yi ku, kuʔii si orung kindinjngiʔ. Si kindangiʔ kin wumb ombu en enim, oʔ kanim kanim erik kin, endnjing ei miʔ piipi, kanpi yi erpi kin, kos piipi kin, mok topu eʔim. ¹⁴Pe nga noman tuk gii kuʔii oʔ ei nin, kuʔii ngenj miʔ nge mei ei kin, pei olkup topu kin, mer noʔ gopu dup eʔe, tuk kindrim. Kindpi kin, noʔ gopu dup eʔe, ei kuʔii oʔ nga endi, tonu omba ei, ngenj kumbii kunum kunum singii. ¹⁵Pe nga wumb nii endi, en enim embe mer konj muʔngii nge mon eʔe mulerim kin, wumb ei pei, to mani noʔ gopu dup eʔe, muʔ owundu erpi pim konu eʔe, olkup to kindrim.

Muʔ Mei Konj

21 ¹Pe nga na epin konu eʔe kin, ya mani mei konu eʔe konj sim kenj. Nimbiʔ erang epin konu eʔe ok nge kin, mei konu eʔe oknge kin, ouni am pupu kin, poru nirim. Nipi kin, nga ep noʔ pinerim mon ku! ²Pe nga na kenj ni, oʔ kun ka eʔmin konu ei, Jerusalem konu konj ei, tonu epin konu eʔe Gos kin mani orum. Konu ei, yi miʔ amb endi ei, eim wu ba nge wam omba. Opu nipi kin, eim moke erpi kin, er kun er moʔpu kin, eim wam omba nge kan simbii ni piipi kin, multum ei miʔ, yi mani orum. ³Wang kin, nga na kom sip piinj ni, ek owundu endi ei, Gos nge king peʔ eʔe nipi kin, tor orum. Piini! Pe Gos nge moʔuʔum konu ei, wumb kin ouni moʔmun. Molk kin, nga Gos eim, en enim kin ouni muʔmba. Moʔpu kin, nga wumb en enim, eim nge wumb mendpiʔ muʔngii. Muʔangin kin, Gos eim, en enim kin ouni moʔpu kin, nga Gos ei eim, en enim nge Gos mendpiʔ muʔmba. Moʔpu kin, Gos eim, wumb ei nge ningiʔ ka onum ei, kil ngopu kin, si kindmba. ⁴Kindpi kin, nga en enim nga, kulerngii mon!

Kularik kin, nga en enim noman embin to piinerngii mon! Piinarik kin, nga ke nik kin, ngenj kumbii sik ełmin oł ei, enerngii mon! Nga en enim oł ok nge ei, am pupu kin poru nimba.

⁵Pe nga wu endi, eim tonu king peł ełe multum wu ei, eim ek yi nirim. “Piini! Na epi pei konj minj end! Nga eim ek nipi kin, na ngopu yi nirim, “Ek ei nge mon pulnjii! Nimbił erang ek ei, ei keimi mendpił! Kaplı wumb en enim, ek ei pii gii ningii.” ⁶Nga eim ek na kin nga nipi kin yi nirim, “Ei tonu opu kin, poru nirim. Na nam kumb ełe mołup kin, nga ekii ełe mołul ku. Na epi kanim kanim ei nge pułwu mołul. Nga epi pei poru nimba kunum owundu ei nge pułwu mołul ku. Mołup kin, wumb nii endi, eim noł nuwa ermbe wumb ei, na eim noł konj kunum kunum mołulum noł pałim noł ei, wii kuł ngamb kin numba. ⁷Nopu kin, nga wumb nii endi, eim opu erpi kin, ka mundmba wumb ei, eim na kin epi ka wii simba. Sipi kin, nga na eim nge Gos mułamb kin, eim na nge kingam mułmba. ⁸Mołpu, ba wumb endi, eim gał kułpu kin, tungu erpi orung pupu kin, pii gii ninarpi kin, oł kis kanim kanim oł penj tui erpi kin, wumb endi to kondpu kin, wu eipi nge ambim ei, waning nonmbul kin, kunju men oł ei erpi kin, gos kend kin, men topu ngopu kin, ek kend minj topu kin, oł ombu er endmba wumb ei, eim noł gopu dup ełe, muł owundu er pałim konu ełe, eim mułmba konu sałim ei, konu kułii konu ełe, nga kułii endi tonu omba.

Jerusalem Konj

⁹Pe nga enjel angil orung nga tał mulnjung enjel ei nge, endeim endi ei, eim oł kis embin tui oł ei, ming epi angil orung nga tał piki tang kin, se multum wu ei, eim na kin opu yi nirim. “Wa! Na nim amb mił kokuł ei eim nim andan tumbii ei, kung siipsiip wał mił wu ei, Kraim eim kokuł ei nge ambim mił ei, nim andan tumbii.” ¹⁰Pe nga Gos nge Gui Ka ei, eim na dinga ngang kin na eim si mengpi kin, komung olt endi pim konu ełe, ei tonu sipirim. Sipipi kin eim na Jerusalem konu ka wii ełe, na andan tum konu ei, eim Gos kin muł konu ełe mułum mił, tor orum. ¹¹Jerusalem konu ei, Gos nge tiłang owundu ełe, piki topu pirim. Tiłang er pirim ei, am kom ku kombur, ku tonu pułum kom ku ei mił, yi end pirim. Pirim kom ku, ‘jaspa’ niłmin ku ei, kirapi konj mił, tiłang er pirim. ¹²Pe nga konu owundu ei, kung gui olt owundu mendpił pirim. Peng kin, nga kung gui ełe, ondu engki nga tał pirim. Pirim konu ełe, enjel engki nga tał angk kin, tep erik mulnjung. Molk kin, nga kung gui ondu ełe, Esrel wumb tiłap nge, engki nga tał embe ei, połpu kin mundrum. ¹³Mondpu kin, kung gui ondu tekliki ei, ał eni tonu ołum konu ełe pirim. Peng kin, nga ei orung ełe, kung gui ondu tekliki pirim Peng kin, nga mer orung ełe, kung gui ondu tekliki pirim. Peng kin, nga eni mani pułum konu ełe, kung gui ondu tekliki pirim. ¹⁴Peng kin, nga konu

owundu nge kung gui ei, engki nga taʔ ei, kom ku dinga mandring polk engindnjing. Engindangin kin, kom ku engki nga taʔ ei, kung siipsiip waʔ miʔ wu ei, Kraiſ eim nge ek se andiʔmin wu, engki nga taʔ nge embe poʔ pendrim.

¹⁵Pe nga enjel ei, na kin ek nipi kin, eim dolu gol su epi endi ei, eim angil eʔe pirim. Peng kin, eim su dolu ei, se andpi kin, konu owundu ei kin, nga konu ei nge kung gui kin, kung gui ondu kin, su simba nge ambiʔpi engrim. ¹⁶Engrim konu owundu ei, am kun mendpiʔ su endi sirim. Sipi kin, nga wuʔ aʔ nin, ei mer nin, nga tonu mani ei, su ende miʔ sirim. Sipi kin, nga enjel ei, eim konu owundu eʔe dolu sipi kin, su sim ei, 1500 turii miʔ purum. Pang kin, konu owundu eʔe wuʔ aʔ nin, ei mer nin, tonu mani pei ei, su ende 1500 turii miʔ, su ende miʔ ku pirim. ¹⁷Peng kin enjel ni, eim su dolu ni sipi kin, su si kenrim ni, wu endi su siʔmin su ei, yi miʔ ende sirim. Sipi kin, nga enjel ei, kung gui su sirim ei, su ei nge minj sirim. Seng kin, kung gui ei, su simb 216 simb pei, alt pirim. ¹⁸Peng kin, konu owundu ei nge kung gui ei, Gos eim kom ku ka wii endi, ‘jaspa’ niʔmin, ei kin eririm. Erpi kin, nga Gos eim ku gol sipi kin, konu owundu eʔe, gol kin eririm. Erang kin, konu ei gol ei am tiʔang ka owundu erpi kin, kirapi miʔ eririm. ¹⁹Erang kin, konu owundu nge kung gui ei, puʔe ei yi miʔ, Gos kom ku kanim kanim ku owundu top eʔmin miʔ, sipi kin, moke ngurum. Ngopu kin, kom ku endi ka wii ei embe ‘jaspa’ niʔmin. Nga kom ku muk endi embe, ‘sapaiya’ niʔmin. Nga kom ku kuru endi embe, ‘aʔes’ niʔmin. Nga kom ku jambi endi embe ei, ‘emeral’ niʔmin. ²⁰Pe nga kom ku endi, kundii kuru taʔ ei, ‘saroniks’ niʔmin. Nga kom ku kundii endi, ‘karniilon’ niʔmin. Nga kom ku endi terim ei, ‘kraisolais’ niʔmin. Nga kom ku endi jambi miʔ endi, ‘beril’ niʔmin. Nga kom ku terim miʔ endi, ‘topas’ niʔmin. Nga kom ku endi, jambi kin terim miʔ ‘krisopas’ niʔmin. Nga kom ku endi muk miʔ endi, ‘jesin’ niʔmin. Nga kom ku endi kundii eipi endi, ‘amisis’ niʔmin. ²¹Pe nga konu owundu nge ondu, engki nga taʔ ei, engki nga taʔ biis kuru ka wii, ku owundu top eʔmin yi miʔ pirim. Peng kin, ondu endeim ei, biis kuru endeim gelsi kiraʔ miʔ, epi ei nge, endeim ni owundu ka wii miʔ, yi er pendrim. Pendpi kin, ondu endeim endeim yi miʔ er pendrim. Pendpi kin, nga konu owundu eʔe andiʔam ei, am gol niʔmin, ku ei mendpiʔ, andiʔam eʔe eririm. Erpi kin, ei am er kindang kin, biningaʔ er kirapi miʔ, erpi pirim. ²²Pe nga, na Gos nge men toʔmun ngii endi, konu owundu eʔe tuk seng kin, endi na kinenj. Nimbiʔ erang Gos Owundu nge eim noman dinga wii seng kin, nga eim kung siipsiip waʔ miʔ wu ei, Kraiſ ei eim kin, eʔ eʔip Gos nge men toʔmun ngii owundu miʔ pirim. ²³Pe nga, konu owundu eʔe, oi eni taʔ, tiʔang erkiʔ kin tuk onguʔ miʔ pineririm mon. Nimbiʔ erang Gos nge tiʔang owundu mendpiʔ ei minj erang kin, konu orung orung eʔe tiʔang ei, erpi pirim. Peng kin, nga kung siipsiip waʔ miʔ wu ei Kraiſ ei eim dup

alam mił multum. ²⁴Mołpu kin, wumb konu muł oł ele moł punmun ei, Gos eim nge tiłang owundu ele mendpił, kanik kin, andłam endngii. Andik kin, mei konu ele wu king moł punmun ombu, en enim nge moke si mengk ele, tuk sipngii. ²⁵Nga konu owundu ele kung gui ondu ngo pendnjing ei, kunum kunum aki minj top sałiim ondu ei, tuk punermba mon. Pe nga, emii endi pepi kin tuk onermba mon! ²⁶Pe nga wumb ngenj epi ka wii nin, ku ka wii nin, epi ombu wumb kon muł oł ele mołmun wumb ei, pei si mengk kin, ele tuk sipngii. ²⁷Ba oł kis penj mołum epi ei nin, oł kis kanim kanim ei nin, nga wumb ek kend tok niłmin ombu nin, Gos eim konu mołum konu ele, tuk punerngii mon! Ba wumb nii endi, eim embe mer kung siipsiip wał mił wu ei, Kraisi eim nge mon ele konj kunum kunum mołumun mon ele, pułum wumb ei minj mendpił, tuk ele pungii.

Jerusalem Konu Konj Ei Nge Ek Kopur

22 ¹Pe nga enjel ei, eim na noł ei, wumb no konj kunum kunum mołumun noł ei, andan turum. Topu kin, noł ei, kirapi mił tiłang eririm. Eririm noł ei, eim Gos kin kung siipsiip wał mił wu ei Kraisi ei kin, mulkuł king peł konu ele, tor orum. ²Opu kin, noł ei, konu owundu ele ka wii andłam beris kin ele, tuk mii memb ele, kun opu purum. Pupu kin, nga noł wer ele, orung orung ombu, ond wumb nok konj mołumun ond ombu, angiiim. Engrim ond ei, kung ngii endeim ele, mong topu kin, engki nga tał kanim kanim eipi eipi tołum. Tołum ond ei, oi endeim ele, ond mong ku tołum. Topu kin nga, ond onguł wumb konu ele orung orung pei, pe pułmun wumb ei, er ka ełmin. ³Pe nga, Gos eim epi pei, eim noman enałim ni piłim epi ei, Gos kin mandi mulermba mon! Ba Gos kin kung siipsiip wał mił wu ei, Kraisi eim mułnguł konu ei mendpił, king peł konu owundu ele tuk simba. Sipi kin, nga Gos nge kongun wumb ei, Gos kin men tok ngungii. ⁴Ngok kin, wumb Gos eim kumb ningił kinangin kin, nga eim embe ei, en enim mei embił ele pułmba. ⁵Pe nga emii endi, konu ele nga pinermba mon! Pe nga jep tiłang min, eni tiłang ei nge, kongun nga sinermba mon! Nimbił erang Owundu Gos eim, en enim nge tiłang mułmba. Mułang kin, wumb en enim king mił kunum kunum tep er molk pungii.

Jiisas Eim Sikir Orung Omba

⁶Nga enjel ei, na kin ek yi nirim. Nirim ek ei ek keimi mendpił, nga am ek dinga wii, pii gii ningii nge ek pałiim. Peng kin kumb ok Owundu Gos eim nge ek ni tor kindiłmin wumb kin, eim nge Gui Ka kindrim nge Gos ei, eim enjel endi kindang opu kin, eim nge kongun wumb ombu, mering ekii se tonu omba mandi erang kin epi ei, andan tumba nge kindrim.

⁷Pe nga Jiisas yi nirim, “Piyei! Na sikrip orung ombii end. Wumb nii endi, eim Gos nge oł ekii se ermba nge ek ei, mon ełe piik kin, ekii singii wumb ei, ka piingii!”

⁸Ei na Jon niłim wu ei mendpił, mołup kin, epi ei kanip kin, nga piip enj wu moł. Mołup kin, na epi pei ei, kan poru nip kin, pe nga enjel ei, na epi kanim kanim andan topu eririm wu ei, eim simb ełe, mong gopsing pii poł muls. Mołup, na eim kin, men top kin, eim embe ambił tonu kindip kin, ngumbii end. ⁹End, ba eim na kin ek nirim, “Mon! Nim yi mił enenjii! Na nim kin kongun ende wu moł nga nim angnim noł nin, Gos nge ek ni tor kindiłmin wumb ok nge ei kin, wumb ende moł. Mołup kin, nga wumb nii endi, ek mon ya mon ełe mołum ei nga, ekii sik ełmin wumb ei nge, wumb ende moł. Mołup kin, nim pukun kin, Gos embe ambił tonu kindkin kin, men to ngokun kin, eim kin mendpił yi enjii.” ¹⁰Nga enjel ei, eim na kin ek piipi kin, yi nirim, “Mon ełe ek mon oł ei, ekii se tonu omba nge ek mołum mon ei, nim pandi to gii ninenjii! Ninenjii oł ei mendpił nga mandi tonu omba enim. ¹¹Yi mił erang, wumb oł kis kanim kanim ełmin wumb ei, wiik tangin kin, oł kis minj erik mułangin kin, nga wumb oł penj tui ni piik ełmin wumb ei, wiik tangin kin, oł penj tui nga min ełe piik erngii. Nga wumb Gos nge oł kun ka erik wumb ei, wii tan kin, Gos nge oł kun ka erik mułangin kin, nga Gos kin kun ka mołmun wumb ei, wii tangin kin, Gos kin kun ka ku mułngii!”

¹²Jiisas ek yi nirim, “Piyei! Na pe mandi ombii end. Na wumb nge kumep eipi eipi tu wup kin, wumb kongun kanim kanim enjing mił kumep ei, wumb endeim endeim ni mok top ngumbii. ¹³Na minj moł, kumb ełe kindip kin, nga mołup kin, ekii kindip eł wu moł. Moł ei, na epi kanim kanim nge pułwu moł. Moł ei, na epi kanim kanim erip porun tunj pułwu moł.”

¹⁴Yi mił wumb nii endi, eim alap olt endi, was erpi kin, konj mił mułmba wumb ei, eim ka piipi kin, mułmba. Mułang kin, wumb ei kapli, ond noman konj kunum kunum mołułum ond ei nge, mong nungii. Nok kin, kung siipsiip wał mił kangił miyem ei je kil ngum wumb ei, en enim konu owundu ka wii nge ondu ei, kapli tuk ełe pungii. ¹⁵Nga konu owundu ka wii ei, torung wumb ka owu mił mołmun wumb ombu nin, wumb kunju men tołmun wumb nin, nga wu amb waning nołmun wumb ei nin, nga wumb, wumb eipi to konduk ełmin wumb ei nin, nga gos kend embe ambił tonu kindik ełmin wumb ei nin, nga wumb pei ek kend tui andłam ei noman pend kin, ekii sik ełmin wumb ei nin, wumb ombu en enim, Gos nge konu ka wii owundu ełe torung mułngii! ¹⁶“Na Jiisas, na nge enjel enim kin kindamb opu kin, eim ełe enim men tołmun wumb ombu kin, ek ei nipi tor kindrim. Kindpi kin, na wu Deipis nge pułwu moł; nga na eim kupam noł moł ku. Nga na konu kupiiring kor kanjip tiłang ka wii ełim kanjip ei mił, na moł ku.” ¹⁷Gos nge Gui Ka kin, kung

siipsiip wał mił wu ei nge ambim mił ei, pii gii niłmin wumb ei kin, ek yi ninjngił, “Oiyol!” Nga wumb nii endi, ek ei piimba wumb ei kindang opu kin ek yi nimba, “Nim Oiyol!” Nga wumb nii endi, noł nuwa ermba wumb ei, eim omba ku. Nga wumb nii endi, eim noł no konj kunum kunum mołumun noł ei, numbii ni piim kin, noł ei numba ku. Nopu kin, epi ei, Gos nge epi ka wii ei, wii ngurum. ¹⁸Yi mił, wumb nii endi, eim Gos nge mon ek ninim oł ei, ekii se tonu omba ek ei, piimba wumb ei, na ek dinga nip ngond. Ngopu kin, pe wumb nii endi, eim Gos mon ełe, ek pinalim mił nipi kin, nga tuk kindmba wumb ei, Gos nga eim kin, oł embin tui mer mon ełe, ek ninim mił ei, Gos erpi kin, wu ei kin tonu kindmba. ¹⁹Nga wumb nii endi, Gos ke mering ekii se tonu omba ek ninim mon ei, to si kindpi kin ermba wumb ei, nga Gos eim kin yi ku ermba. Erpi kin, nga wumb ei, eim ond no konj kunum kunum mołumun ond ei, angilim ei, nunarpi kin, nga konu owundu ka wii konu ei mon ełe, ninim konu ei, wumb ei eim tuk ełe punermba mon ku. ²⁰Nga Jiisas eim ek oł ekii se tonu omba ek ei, ni tor kindrim ei, nga ek yi nirim, “Keimi! Na ombii kunum pe mandi enim!” Ei keimi! Ei kapłi, yi minj pengłi! Owundu Jiisas nim wa! ²¹Pe Jiisas Owundu ei, eim noman ka ei, sinim oł kun ka ełmin wumb pei kin ouni mułmba. Ei keimi!